

Ar pascha wifuschehlīga Augsta Keisara wehlescham.

Mahjas Weefis ar peefliumeem malfā:
 Ar peefuhtifschanu eefschemē:
 Par gadu 3 rbl. — lap.
 " 1/2 gadu 1 rbl. 60 lap.
 " 1/4 gadu 1 rbl. — lap.
 Rīgā fanemot:
 Par gadu 2 rbl. — lap.
 " 1/2 gadu 1 rbl. — lap.
 " 1/4 gadu 60 lap.
 Ar peefuhtifschanu ahrfemē:
 Par gadu 3 rbl. 60 lap.
 " 1/2 gadu 2 rbl. — lap.
 " 1/4 gadu 1 rbl. — lap.

Mahjas Weefis.

Politifks un literarifks laikraksts.

Redakcija un eefpedijija atrodas Rīgā,
 Ernsta Pates grahmatu- un bishfu-brufataimā un burtu-lecturē pee Petera bafnijas.
Sludinajumi malfā
 8 lap. par weenas slejās smaltu rakst rindinu.
 Apstellejumi uš Mahjas Weefi un sludinajumi fufiami uš fchabdu atrefti: Br. oknechajio rosetu Mascs, Biacncs, r. Pura. (Mahj. B. eefpē. Rīgā.)

Mahjas Weefis isuahf weenreis nedelā, treschdeenās. — Ar fatru numuru isuahf literarifks peelikums un fatru mehnesi femkopibas peelikums.

Satura: Waj eefpehams wehl Latwju femkopim dšhwot tā, ka tas tagadejōs gruhōs laifus nemana? — Futura rajōschanas nolahrōschana. (Weigas.) — Par fhradneclu dšhwolkem. (Weigas.) — No eefschemēs: a) Waldbas lectas. b) Baltijas notikumi. c) No žitām Kreenijas pufem. — No Rīgas. — Grahmatu galbs. — Kugneeziba. — No ahrfemem. — No jaungada wifitem atpirtufschēs. — Kwihte. — Balesas wechfules. — Uhtupes (torgi). — Turgus fīnas. — Telegramas. — Dschadi raksti: Wahju kara spehks. (Turpinajums.)

Literariflā Peelikumā: Mans pirmais romāns. — Stati is dšhwēs. I. — Palestina. (Turpinajums.) — Dsejōs.

Waj eefpehams wehl Latwju femkopim dšhwot tā, ka tas tagadejōs gruhōs laifus nemana?

... jafahf peegreest wairal wehrības tagadejai lantu dšhwēs tragitai, ismifufchāi un jau puslīdōs fahdetai žihnai par fawu fames fufhriti. — us — us.

Dšhwōjot pehdejōs gadōs tahku no dšimtenēs, scho rindinu rakstītajs tīfai retumis dabuja ihsās fīnas par muhsu tauteschu apstahfkeem. Bet ari tahds teiktums, tā: „laifi paleel pee mums arween gruhōtāi“, ari tahds jau fatur wefetu tragiku, sludina, ka žihna pehž maijēs tumofina paleel arween nopeetnaka.

Fahrunadams žif dāschreis fweefchumā ar pašfshameem Etropas laufkaimneezības krihji wispahr, mineju ari par Baltiju, bet tad dabuju ne weenreis ween tahdus wahrdus dširdet: „nu, žufhu tautescheem naw wis ko bihtees, ar teem neweens newar konfuret (fajenstees).“ — „Kā tā?“ jautaju. Un nu man weens no pašfshameem, kahds kreetni un dāudspufīgi isglīhtōs fungs is Maslawas, isflaidroja, ka tam bijis dāudsfahrt gabijums žefot zaur Baltijas gubernam, kur tas bijis pirmo reis it pahstefigtis, redset wifur ne femneclu buhbinās, kā Pofōs un Cefsch-Kreenijā, bet — masās „muischinas“, tīf glihtas, tīf tīhras un tofchas, apwehtas no augu dāhrfem, is furu fāfumeem spīhd faules fīardōs dāfstīnu junti. ... Tas nostahstija ari, ka tas it instīntīwī, tā no kahda eefschēja dšenuka dšihis, fahžis „fubet“ fchōs femneelus, furu dšihwōkti ween jau rahdot,

uš žif augsta isglīhtības pakahpeena tee fahmehra ar dāschu žitu tautu femneeleem atrodotees. Un scho žilweku (Latweefchu) gihmja waihštōs tas ne-efot nefa žita redsejis, kā pareisu dšihwēs usflatu (здоровый взгляд на жизнь), retu sparību, energiju un darba spehju.

Tadeht ween, wīsch teiz, Latweefchu femkopji wis-ahtraki buhshot atrast līhdsektus, tā atfwabinatees no faimneezības krihjes, atrafāmi fēw žitus eenehnumu awotus.

Un ka schahdi un tamlihdšigi spreedumi par Latwju tautu, wīnas raksturu un wīnas spehju naw wis nedibināti, to atronam eefstatīdamees kahdā leelalā Kreenu laifrakstā, peem. „Новое Время“ sludinajumu nodafā. Tur gandrihs ifkatrā numurā atronam sludinajumu, kurā teef preefch weenas waj otras weetas „wislabal Latweetis“ meflets.

Lai neaismirstam ari tos spreedumus, ko gandrihs wif Kreenijas laifrakstī par Latwju tautu rakstija pehž IV. dšee-dāschanas fwehtkeem!

Tā korespondenteem bija fawadi bijis redset, ka tīf leelā femju laufschu druhsnā waldijufe tīf apbrihnojama lahrtība.

Dšimtenē pahnahžis, es arween wehlejōs redset ar pascha azim, tā tad ihsī tagad uf laufeem isfatas, tā tur dšihwo, tā fēwī juhtas, ko peezeech, tur wiswairal kahdu grafsti atlīzina. Tadeht biju toti preezīgs, kad reif, wafarā, dabuju eeluhgumu pawadit kahdu laizīnu uf laufeem, pee faimneela, ar furu it nejaufchī biju cepafīnees.

Misbrauzām labš pulzīsch fawēju, „pīsehtneeku“ un druhsnā tā kā pabrihnejamees, jo no tīf dāudš mineteem „gruhōtem laiftem“ nemanijām it nefa. Kēsefjam ne tīf-ween glihtas ehlas, sprodras istabas ar labām istabas leetam, bet faimneela wīseem peederigeem bij' ari toti glihtas drehbes mugurā, lai gan pa leelakai dāfai paschu austaš. Ari galbs bija bagati klahis. Wahreds pa wahrdam un mehš fahfām runat par lauzīneeku apstahfkeem.

Saimneeks patš nu pašafa, ka tas dšihwojot glufchī tāpat, tā gadus 10—15 atpafal. Mehš klawamees it

brihnedamees, un gribam to noslehpumu isfīnat, tadeht gan wīsch tā dšihwo, „kā pa wežam“, kamehr wifur žitur ne-aplufst un neaplufst mahju pahrdōschanu ahmura fīteeni.

Saimneeks smīhnedams atlahj mums fawu noslehpumu: wīsch nejuhtot tadeht nefa no gruhōtajeem laiftem, ka tas atmetis domas pahrtikt no graudkopības ween un nodarbojotees leelā mehra ar loylopihu, nepeemirsdams isfleeot wifus žitus eenehnumu awotus, peemehrām bīschfopihu. Isgahjufchā gada rudēti tas peemehrām wifus fawus malfajumus par mahjam eenehmis tīfai no pahrdoteem lopeem ween. Tā tad wifš žitš, ko druwas dewufchās, paleel kēschā. Kaudami deefgan dāudš lopu ari pašchī fēw, muhsu faimneeks līhdš ar wifū fawu gimeni nefa nesin peemehrām no fītku pīrfchanas, jo tur tatschu nauda ja-īfōd un tahdā ehdeenā jau ari naw tīf dāudš barības weelu.

Mīnetais faimneeks eetaupa ari zaur to wehl naudū, ka tas patš un wīna dehli it eemahžijufschēs pahrtikt fawā mahju dšihwē bej jeb kahdeem amatneeleem: tee it pašchī fawī kaleji, fawī klemperī, galbneeki, glahsneeki, muhrneeki un tā tahfal. War gan eedomatees, žif te par gadu eetaupas naudās, jo pee mahju dšihwēs tatschu weenmehrschis tas wajadšigs.

Bet deemscheht ne wifš mehš mahfām ar grafcheem un kapeikām rehfinat, lai gan no teem it drihš rubfī falafas.

Bej tam wehl mīnetās mahjās weefojotees redsejam wifur leelako lahrtību: atmeni no druwas un pīrawam fā-lāfīti fchupīnās un atleelas no schahdeem-tahdeem leetas-foteem fawahktas fāufās pašpahrnēs. „Kahrtība walda pašfāuli“, fāfa fāfams wahrdš. Scho rindinu rakstītajs it patš bijis par leezīneeku, dšihwodams gadus 10—12 uf laufeem, ka faimneeks žif dāschu labu leetas foku met pee malfas, teifdams: „eh, ko tas mehtafees, kad buhs wajadšigs us-tāifis žitu!“ Bet žif dāudšreis ismahza, ka tāifni schahdas leetas wajadseja it drihš un — amatneekām bija labi jā-āifmalfā. Tā tad ne-eewehrojot lahrtību t. i. neatlīfdams

Dāschadi raksti.

Wahju kara spehks.

No A. Wīntera.
(Turpinajums.)

Rud. Kraffts nostahsta, tadeht kahds pallawneeks Bawarijā gribejis kahdu no faweem apalschneeleem, rotas komandereem „īseht“. Redset, schim pallawneekām bijis schkimelis — fīrgs, wejs frampis, ja dāudš, tad 200 marku (ap 90 rbl.) wehrtis, to nu wīsch gribejis fawam kapteiniim usfpeest par 1000 marku (450 rbl.). Kad pehdejais par to pašmehjees, tad tīrdīschanai un reebfchānai nebija gala. Kapteins buhtu drihš ween tīzīs „īsehts“, kad pašchu pallawneeku nebuhstu fawš lītens fāfneedšis.

Kahdu žitu, wifadā fīnā labu, lahrtīgu, preefchīlmīgu rotas komandēeri tas ari fahžis žita kahda eemefla deht „ehst“. „Ehchāna“ bijufe gruhōta, jo wifš augstafee preefchneeki to pašmufschī par kreetnu žilweku, fūram nekad deenasta fīnā newareeufschī nefa pahrmestī. Tas nu ir aifrakstījis, ka schis kapteins ir par wežu preefch pa-augstīnāschanas par majoru. Un kreetnājam wīrsneekām teefchām bijis jāeet, lai gan tas bijis 10 reif wofeligāts un spehžīgāts, nekā patš pallawneeks.

Grahmatinas „Glānzendes Glend“ autors nostahsta is faweem peedšihwojumem, ka tam no 1884. līhdš 1891. g. bijufschī 6 rotas komandēeri, kuri schogad bijufschī wifš no deenasta atlahfīti. Tāi pašchā laifmetā tam bijufschī 9 dāschadi bataljona komandēeri un ari no teem schogad tīf weens weenīgs ir palīzīs aktīwā deenestā, tīzīs par pulka komandēeri, bet — fawadi! — tas wīsfīktalāis.

Protams, ka fche nenoteel wifš pehž lītuma un tāifnības. Kad buhtu eefpehams, t. i. wehrtis, žif dāschs labš fuhbsetos, bet — 30. novembrī 1893. gadā patš Bawareefchu kara ministris tautas weetneeku fāpufže atfīnees, ka armijā wīrsneeku fuhdšības žefch eefot „puslīhdš pagrūhts“ („ziemlich complicit“). Un tad jau pašchām kara ministrim tā jāfāfa, tad war gan domat, kā pateefībā isfīktatas.

Mahfōschā numurā, referejot par etru Rud. Kraffta grahmatu „Kafernen-Glend“ (kafarmu pofis) žeen. laifā-

jeem atlahstīschu kahdu atgadījumu, kur kahds saldats, fuhdšedamees par nepateefu areteschamū aifstīzīs līhdš pat keiseram Wīlumam II., bet — nefa nepanahžis, tīf patš kahdu mehnesi nofehdejīs breefīgajā „spōstā“, saldatu laržeri — žeetumā.

Žif neapfšahchams tureenes wīrsneeku stahwōktis, redsams ari no tā, ka tee ir atbildīgi par fatru fawā apalschneela — saldata darbu. Lai nemam tīf weenu peemechru, lo Rud. Kraffts pašahsta: kahdā no Wahjijas pīsehtam, fūeā it labi dāudš tīltu, ir īfdota pawehle, ka uš weena n o f c h e e m tīlteem saldateem wajaga faweem augstakeem wīrsneekem un generaleem atdot godu nestahjotees frontē. Reif nu eet par scho tīltu kahds labš, usmanīgs un žihtīgš saldats. It nejaufchī tas eerauga fawā preefchā b a h r g o, b i h s t a m o p a l l a w n e e k u. Azumirklī tas fājuhlt tā, ka aifmīrīst pawīfām, uš tahda tīlta tas atronās un — stahjas frontē preejadamees, ka tas scho „tīlki“ tīf labi īfdarījis. Bet drihš tas kriht no fawām debesim: bahrgāis un bīstamais pallawneeks nahf tam klah, noprafa tā wahrdū un kurā tas rotā, tad fahf to fūnit.

Bet ar to nepeeteel. Rīhtā tas fāuz kafarmā rotas un bataljona komandēeris un fahf ari schōs peeaugufchōs žilwekus, behrnu-kehwns norahf tā 10—12 gadus wezus sfelenus. Un fchee žilweki nedrihstī wis bahrgājam un bīstamam pallawneekām atfēit: ja, pallawneela fūngs, tā tad mehš waram buht pee tam wainīgi, kad saldats X. Žums uš fīnamā tīlta frontē stahjās?? Ta tatschu ir pīlūigi wīna fīna.

Wīni žeech klufu lūpās fāfodufschī un nojarfī, redsedami, ka wīnus wīnu apalschneeku preefchā norahj un no-jahtā. Tee pāgeesch fēwū un behrninu un warbuhf pat wīnu apgahdībā atrodōschō wezatu waj nepeeaugufchā brahla waj mahfās deht, kad tee lo teiktu — prom uf „kara-teešu“ par pallawneela apwainōschanu.

Lai žeen. laifāji nedomā, ka ar abū scho wainīgā saldata preefchneeku dāschdāschadu norahfchamū leeta beidšās, nebuhf ne. Tahdōs gabijumōs arween noteel — matemātīstī tāifni — fefofchī „stati“: pallawneeks aifceet. Majors greeschās tuhlt pee līhdš ar wīnu „nostrofteta“ kapteina un fahf to atfal no žewis fūnit: „Un tad man žaur to, kad

Žuhs nemahfāt fawu rotu mahžit, man jādabun rahjeens žaur Žums, kaptein!!! Žuhs newarat tahdās neela leetas „laudin“ eemahžit, tā godu dot! To tatschu es no Žums nebuhstu domajis. Ja tahdās leetas wehl nahf preefchā, tad es ar Žums kopā deenet newaru u. t. t.“

Kad majors aifceet, usfudinātāis kapteins fāuz „wainīgā“ preefchneeku apalsch-ufjeeri un fahf tam „fahet“. (Wajag peefshmet, ka schahda fāfōschāna Wahju armijā teefot jo fīhwata, jo wairal instanžem tai žauri jāeet.) Weigu beigās teel apalsch-ufjeeris arefētis uš 2—3 deenam par to, ka tas naw „eemahžijīs fawu apalschneeku atdot uš R. tīlta godu.“ —

Ka tīf kapteins kafarmi atfahj, newainīgi apstahpetais apalsch-ufjeeris klufp „wainīgajām“ saldatam wīfū. — „Tad žaur Terwi tahdu pagarnu, nolahdetu bendes-māifū, man jāfehch laržeri!“ Galu galā tas eedod dīwas kreemas pīfautas... Waigs uspampst. Saldats fuhdšas. Un tā tā nu die Kleinen hängt man, die Großen läßt man laufen“, tad ari muhsu apalsch-ufjeeris teef nobōts „par fawā apalschneeka fīschamū kara-teešai...“ Par preefchfehdejāju ir tas patš pallawneeks, kas pee wīfa tā trāfchā weens weenīgs wainīgs.

Rud. Kraffts patš brihnās, ka Wahju tautā wehl eefot tahdī mulki, kas prafof no A. kapehž B. kapehž īstruhfufe...

Schis eewedums tureenes armijā nowedot tīf tablu, ka rotas komandēeri, žitadi inteligenti, mahžiti žilweki, wahreda pīlnā fīnā goda žilweki, ar wīhrīfchū raksturu, fahfot fawus saldatūs mahžit, lai melojoet pallawneekām un uš „fmotru“ aibwāufschēem generaleem. Tā peem. weenam generalim bijufe „mode“ fatru saldatu jāutat, waj wīnu wīna krons-jahtali nēmaj nespeefchot. Kad tas reif dširdējis: ja, tad tuhlt kritīs rotas-komandēerim wīfū to lamat par tahdeem fahbakeem. Kad nu kahds saldats gribejis fawam rotas-komandēerim atpīhtet, tad atbīdejis generalim jā! — Waj brihnams, ka schahdi jāutajumi nekahda labuma neatnes, jo generalis jau patš newar fahbakā eelīst un isfīnat, waj teefchām jāhbatš nederīgš, waj saldats melo tīfchū waj aif mulkības.

(Turpmat wehl.)

*) Wafōs palat, leelajeem lauj īfmutt.

wiņu, ta tīl reiņ waretu eewajabsetees, pee malas, ſaimneeks dara ſewi nabadſigatu.

Beņ ſaimneeca dehleem ari wina diwas mettas-ſeltenites palihbē wairot mahju lablāhju un maſinat iſderuums zaur to, la tās neſauj turet ſewiſchās kalpones, bet ſtrahdā wiņus mahjās darbūs lihds. Tad wehl tās ſraunſchu druſtu un ſlaweeru „ſlimperſchānu“ weetā ir apmellejuſchās parwahru kurfūs, kūr muhſu ſaimneeku ſeltenem teecham daudj, daudj leetberigaki neķa ſlaweeru dauſſchāna. Ari ſche iſderuumi maſinājas zaur to, la peemeſtram dīhres, kuras tatſchu latrā ſaimneezibā naht preeſchā, war iſtikt beņ dahrgajeem parwahreem un par wiſam leetam war ſaimneezibā zaur wiņu weelu labaku iſleetoſchānu neween eetaupit un cenem kreetnu grah, bet pee tam ari wehl ar maſat lihdsſteem dīhrowt daudj labaki.

Weidjot naht galwenatais muhju paſihſtamā ſaimneeca „gruhto laitu nejuſchānās eemeſlīs“: tas jau no ſeneem laiteem ir peegreēis jo leelu wehribu laitraſteem un paſch- iſgihribai, laſtdams apdomigi un ar ſaweem peederigeem pahrunajot un pahſpreeſchot wiņus rakſtus, kas tīl ween uſ tautas ſaimneezibu un dabas ſinatnem un ſemkopiba ſih- mejas. (Ari muhſu mehneſchraſtu tam netruhſt.)

Zit no wina wahrbeem wareju nogiſt, tad ne maſumu mahjibu tas ir taiſni, tīkai iſ laitraſteem ſneh- liſ. „Par teem iſdota nauda man ir ſim- teis atpaſat nahtuſe.“ tas ſtahſtija. Pateſē „ученье свѣтъ, а не ученье тьма“ (mahziba ir gaiſma un ne- mahziba — tunſiba).

Aſtahſtidams zeen. „Mahjās Beesā“ laſtajeem dīhwi pee augſchā minetā ſawa paſihſtamā, es ſinams negribu teikt, la ſchōs gruhtos laikus waretu wiſur nowehreſt ſaw u dīhwi un ſaimneekoſchānu pehſ ſchī ſaimneeca parauga eerihkojot un eegroſot. Gines ſchicht ſich nicht für Alle! (Weena leeta wiſeem nenoder.) Bet tas fakts, la ſchīs ſaimneeks gruhtos laikus nentaſ nejuht, tas ween jau ir eewehrojams un pats par ſewi rakſturigs. — Scho rindinu rakſitajis buhtu loti preezigis, ja weens-otris ſche aſtahſtitos eewehro- jumus prahtā paturetu, un ja eephejams raubſitu weenā waj otra weetā tahtu graſti eetaupit, mehginat weenu waj otu lopinu wairat turet, weenu waj otu mahziju medu- tina zaur biſkopibas pamatigu eemahzichānos wairat eeguhit un lo tīl ween pats padarit waretu — nepirk wai amatneeteem nedot un tā tahtak. — Tas galwenatais, ſinams, ir ſetot muhſu attihſtibai, muhſu ar miſu ſoleem uſ preeſchū ſtejoſchāi wiſapahrigai kulturai (attihſtibai, ap- gahſtibai). Un ſche nu mums, Latwieem, ir palihgu dees- gan: arween wairat ſahē pee mums ſarihtot „ſaſumu baſtu“ weetā jautajumu iſtaidroſchānās watarus, arween pilnigata, tuplata un lodoligata teel muhſu awiſchneeziba, kura — lai gan ſinams ne wiſi laitraſti weenadā mehre, daſchi pat loti maſ — tomehr zeuſchās wiſadi weiginat gara at- tihſtibu, iſnihzinadami wejos aiſpreedumus, mahnu tizibu, eepaſihſtinadami muhſ ar dīhrowes parahdibam, la muhſu plaſchajā tehwiā tā ari zītās ſemēs, lai mehſ pahrbauditu wiſu un to las labi ir — paturetu, pee ſewis eewestu.

Tadeht ſchō rindinu rakſitajis zet, la muhſu Latwju ſemkopjeem wehl newajaga zeribu ſaudet. Muhſu mihtajā Baltijā wehl ir daudj las eephejams; jaluhkojas tīkai droſchi nahtotnē, japroto peemehrotees jauna- jeem a p t ā h l e e m, naw jaſaudē zeriba, naw jaſaudē wihra duſchā!

Un ta teecham wehl muhſu Baltijā ir daudj las labi un treetūs, to peerahdija peemeſtram muhſu pagahjuſchā gadā Zelgawā iſrihtotā laufſaimneezibas iſtahde, kur bija teecham daudj, loti daudj eewehrojama lo noſtatitees.

Wehl reiņ atgahdinadams zeen. „Mahjās Beesā“ laſt- tajeem, lo muhſu leelās brahtu tautas laitraſti labu par Latweeſchu ſemkopjeem, par Latwju tautu rakſtija, zeru, la tee ari ſchīni jaunajā, 1896. gadā ſtahſees ar jaunām ze- ribam, jaunū ſpehtu un — jaunū zentibu peemehrotees jaunajeem apſtahtleem un pahrgroſit, pahrlabot ſaimneezibā, kur tīl ween las eephejams, lai gan daſchs jaunš eerihko- jums iſliktos, pawirſchi apſlatot, it neezigš.

Zeru wehl ir turpmat ſchō to par „gruhtajeem laiteem“ ar zeen. laſtajeem pahrunat. A. B.

Zukura raſchoſchānās noſahrtroſchāna.

(Beigās.)

Muhſu zukura ruhpneezibas uſtureſchānai ſperteem ſo- leem bija taiſni pehdejs rakſturs. Wīnu uſderumā bija a probeſchot zukura peedahwafchānu eel- ſchejā tirgū, t. i. pamatnat zukura patehreſchānu eelſ- ſemē, lai zaur to uſtūretu ſchā raſchojuma zenās. Raſchotā zukura „pahraſumi“ bija jaſwēd uſ ahrſemes tirgeem. Bet tā la ahrſemēs zūkurs bija lehtaks, nekā pee mums, tad bija ſperami ſinami mahſtīgi ſofī, lai weiginatu zukura iſ- weſchānu uſ ahrſemem.

Pirmāis no ſchahdeem ſoleem bija atzīſes at- m a t ſ a ſ c h ā n a no ta zukura, kuru ſubſtija uſ ahrſemem. Schīs ſolis ſkuwa ſperts jau 1876. gadā. Pateſibā ſchahda atzīſes atmaſaſchāna nebija nekā wairat la apſchēpta p r e m i j a par iſwedumu; zukura fabrikants dabuja neween

to atpaſat, lo pats agrati bija eemahſajis kronim, bet daudj wairat. Leeta ta, la toreis zukura atzīſi neaprehtināja pehſ p a t e ſ ā, ſinamā ſeſonā raſchotā daudſuma, bet pehſ ap- rehtinatā, n o r m a l ā daudſuma, ſtatotees uſ fabrikas lee- lumu. Un tā la peenentās normas bija daudj ſemalās par pateſam, tad ari eepreeſch noteiktās atzīſes augſtums iſnahja daudj ſemalās par pateſo. Pehſ likuma atzīſe bija noteikta uſ 80 lap. par pudu, pateſibā turpretim iſdalot uſ wiſu fabrikā raſchoto zukuru iſnahja ne wairat la 20 lihds 30 lap. par pudu. Iſwedot atzīſi atmaſajā likumistā aug- ſtumā, t. i. 80 lap. par pudu. Tahdejadi fabrikanti dabuja ari dalu no tās atzīſes, kuru kronis nehina no zukura, kas nahja eelſchſemes tirgōs. Zenas uſtureſchāna ſchajōs tirgōs notika tahdejadi ir uſ patehretaja, ir uſ krona, t. i. walſis budſcheta maſtataju rehſina.

1885. gadā apſchēptās premijas weetā ſtahſjās pateſā. Schāi gadā ſchēloſchānās par zukuru „pahraſaſchoſchānu“ bija jo ſtīpras. Tandehit tīkai noſpreeſis, lai nowehreſtu eelſchejā tirgūs pahrpildſchānu, iſmaſat wehl beņ atzīſes atmaſaſchānās 1 rubli premijas par latru, uſ ahrſemem iſweſto zukura pudu. Preeſch iſweſchānās par Eiropas robeſcham premija paſtahweja diwas puſgadus. Iſwedu- mam uſ Aſiju tīkai dota premija lihds 1891. gadam. Pee tam premija par iſwedumu uſ Aſiju tīkai pilnigi dahwata, turpretim premija par iſwedumu uſ Eiropu tīkai aiſdota. Sinams jaſamafā ſchīs aiſderums bija ne zukura fabri- kanteem, bet kreeru zukura patehretajeem, jo to, lo fabri- kanti dabuja zukuru iſwedot uſ ahrſemem, iſdalija la pa- pildu atzīſi uſ to zukura daudſumu, kureſch nahja uſ eel- ſchejā tirgūs. Schīs wiſpahrejais likums — iſderumu ſa- maſka par ahrſemēs iſweſtu zukuru uſ ſchā raſchojuma kreeru patehretaju rehſina — bija ari par pamatu tam weenſchānam zukuru fabrikantu ſtarpā, zaur kūrām nobibi- najās paſihſtamais zukura ſindikats, kura weetā tagad ſtahjuſes zukura ruhpneezibas noſahrtroſchāna no walſis puſes; Schīs ſindikats iſſchēlās 1887. gadā. Wīſch pa- ſtahweja weſelūs 8 gadus. Par juridīſtu pamatu ſindika- tam nodereja notarielā lahtā ſlehts nolihgums, pee kura peelſchjās zukuru fabrikantu leelalā dala. Kā jau agrati aiſrahdijām, zukura ſindikats, tāpat la wiſi ziti muhſu zu- kura ruhpneezibas noſahrtroſchānai ſperte ſofī, ruhpējās ne par r a ſ c h o ſ c h ā n u, bet par zukura a p g r o ſ i ſ c h ā n u. Wina uſderums bija uſtūret zukura zenās eelſchſemes tirgū ſinamā augſtumā zaur to, la aprobeſchoja zukura e e l ſ c h ſ e m e s p a t e h r e ſ c h ā n u. Kats fabrikants wareja raſchot zukura, zīt tam patita, bet tam nebija teesbas laiſt uſ eelſchſemes tirgu pahri par noteikto dalu no ra- ſchotās prezes. Wīſi zīt zūkurs bija latrā ſinā jaſwēd uſ ahrſemem, kaut ari tur tas buhtu jahahredot ar ſaudeju- meem. Schōs ſaudejumus iſdalija uſ eelſchſemes tirgūs zukura zenam. Tahdejadi kreeru patehretajam bija ja- maſka par to, lai ahrſemēs kreeru zūkurs buhtu lehts.

Bet ari ſchī zukura ruhpneezibas noſahrtroſchānās forma iſrahdijās par nepeeteoſchū zenu pazelſchānās ſinā. Pee- dalſchānās pee ſindikata nebija fabrikanteem peepſeſta. Daſchi no wineem atrada par ne-eeneſgu, padotees nolih- meem par peepſeſto zukura iſweſchānu uſ ahrſemem un at- ſajijās no ſindikata. Pehdeja laiķā tahdas atſajſchānās ſahka atſahrtotees beechaki, tam par eemeſtu bija ſemās zukura zenās Walar-Eiropā. Weigās zukura raſchoſchānai, pehſ ſchīs ruhpneezibas preeſchſtahwju apgahwojumeem atal draudeja krihje.

Schahdu krihſi nowehreſt uſnehmees augſchā minetais pagahjuſchā gada 20. nowembra likums. Schīs likums tada wiſpahreju zukura ſindikatu, pee kura peepſeſti pee- dalitees wiſi zukura fabrikanti. Pahrwaldiba par ſchō wiſ- pahrejo zukura ſindikatu atrodās ſinantschu miniſterijā.

Schā jaunā ſindikata uſderums ir las pats, ſehz kura zentās weſela rinda zukura leetas noſahrtroſchānai ſperte ſofī. Ari tagad grih noſahrtot ne zukura raſchoſchānu, bet wina peedahwafchānu, zukura zenās uſtureſchānu uſ eelſchejā tirgūs, aprobeſchojot uſ tirgūs preeſch eelſchejās pateh- reſchānās ſuhtamo zukura daudſumu. Scho noluhlu ſaſneedj ſchahdi.

Preeſch latra zukura wahrſchānās perioda miniſtru komiteja, uſ ſinantschu miniſtra preeſchā liſchānu noteiz- zu k u r a d a u d ſ u m u, t a h d s w a j a d ſ i g s p r e e ſ c h e e l ſ c h ſ e m e s p a t e h r e ſ c h ā n ā s. Wīſs raſchotā zukura pahrejs daudſums ſaſtahda parahſumu, kureſch dalas diwi dalās — tā ſauktā neaiſtaramā krahhumā (reſerwā) un brihwā krahhumā. Neaiſtaramā krahhuma apmehru no- ſaka preeſch latra zukura wahrſchānās perioda tahdā paſchā lahtā, la eelſchſemes zukura patehreſchānās apmehru.

Wiſpahrejo zukura daudſumu, kureſch atſihts par waja- dīgu preeſch eelſchejās patehreſchānās, iſdala ſtarp ſewiſch- ſam fabrikam ſchahdi: uſ latru fabritu wiſpirms nowehſina 60,000 pudus, neſtatotees uſ fabrikas raſchoſchānās dau- dſumu; pehſ tam iſdala atliſuſchū daudſumu ſtarp fabrikam ſamehrā ar wīnu raſchoſchānās augſtumu. Tāpat ari ſa- mehre ar latras fabrikas atliſumeem iſdala ſtarp tam ne- aiſteekamo krahhumu normu. Katri fabrikai pahreja at- likuma dala teel peekaitita ſwabadam krahhumam.

Swabado zukura krahhumu drihtſi laiſt uſ eelſcheju tirgu tīkai pehſ tam, kad beņ atzīſes (kura tagad iſtaifa

t r b l. 75 kap. uſ puda) wehl ſamaſja papildu poſchlinu tahdā paſchā ſamehrā, t. i. pawiſam 3 rbl. 50 kap. par pudu. Ja turpretim iſwed atliſumu uſ ahrſemem, tad nam jamafā ne atzīſe, ne papildu poſchlina, ar ziteem wahr- beem, ahrſemes tirgōs ſchī zukura dala war buht lehtala nekā 350 kap. puda. Tahdas iſweduma weſinaſchānās ſelas protams tīkai war buht, kad wiſs zukura pahraſums teel atturets no eelſchſemes tirgeem.

Par zukuru, kureſch noteitš preeſch eelſchſemes pateh- reſchānās, jamafā tīkai atzīſe uſ wiſpahreja pamata un to war ſwabadi laiſt uſ eelſchſemes tirgu. Kas atteezās uſ neaiſtaramo krahhumu, tad tas teel ſaſtahdūs noluhlā re- gulet eelſchſemes tirgūs zenās, ja tās iſrahdītōs par daudj augſtam. Eelſchſemes tirgū augſtatās zenās noſaka preeſch- lata zukura wahrſchānās perioda miniſtru komiteja uſ ſinantschu miniſtra preeſchā liſchānu. Kad zenās pah- lahpi noteitš robeſchās, tad ſinantschu miniſtes war atliht laiſt uſ eelſchſemes tirgu weenu dalu wai wiſu neaiſtaramo krahhumu. Lihds tam laikam ſchī krahhumam japaleet beņ kuſteſchānās; par to ari naw jamafā atzīſe, ſamehr tas nenahſ tirgū. Tīklihds tas nahſ pahroſchānā, tad par to jamafā weentahreſchā atzīſe (beņ papildu poſchlinas).

Lai labaki waretu kontrolet (pahraudſit) wiſu ſchō noſajijumu iſpildſchānu, tad zukuru nedrihtſt no fabrikam iſweſt zītadi, la ar katreiſeju atzīſes uſraudſības atſauju.

Tahdi ir jaunā likuma galwenate ſinantschu miniſtra. Iſ- laiſts tas ſajimbriſcham ir tīkai pagaidam, uſ trim zukura wahrſchānās periodeem: 1895./6., 1896./7. un 1897./8. gadeem.

Schīn likumam ir beņ ſchaubam loti ſwariga noſhme, gan wiſpahreja, prinzipiela, gan ari praktiſta. Wina ſperte ſofī ir pawiſam jaunš mehginajums tehwiņas ruhpneezibas aiſfargafchānās ſinā. Schīs likums eet tehwiņas ruhpne- zības aiſfargafchānā tīl tahtli, zīt ween eedomajams.

Finantschu adminiſtracijai ſchīs jaunais likums uſleel- gruhtu un ſareſchgihtu uſderumu. Kā gan iſrehſinat n o r - m a l o zukura patehreſchānu eelſchſemē?

Ja buhtu runa par tahdu preeſchmetu, la peemeſtram maiſe, kuru katre patehre un patehre pee tam tīkai ſinamā daudſumā, palihgā waretu nemt ſtatīſtiſtus ſtahtūs. Bet zūkurs naw tahds preeſchmets. Wina patehreſchānās ro- beſchās loti nepaſtahwigas. Tās noſaka no weenas puſes eedſihwotaju pīlſchānās ſpehja, no otras puſes — zukura zena. Jo augſtala ſchī zena, to teeku patehreſchāna buhš ſnapata; jo lehtaks zūkurs, to teeku plaſchakas eedſihwotaju aprindās nems pee wina patehreſchānās dalību. Pee nor- malas ruhpneezibas gaitas tahdu raſchojumu patehreſchānai, la zukura, wajaga paſtahwigi paplaſchinatees zaur to, la raſchoſchāna kluht arween lehtala, las zetas zaur tekniſas progresu (attihſtibu) un raſchotaju konturenzi. Ja ſchahda konturenze teel nowehreſta, augſtās zenās war buht par ee- meſtu, la weena waj otra raſchojuma patehreſchāna ir loti ſema un nemas ne-eet uſ preeſchū. Tā tas ari bija muhſu zukura ruhpneezibā. Tur tur zukura raſchoſchānās daudſuma ſinā kreewija cenem Eiropas walſiju ſtarpā zeturo weenu (pehſ Franziņas, Wahzijas un Aſtro-Ungariņas), wideja patehrejuma daudſuma ſinā ta cenem pehdejo weetu. Tā Aſtraliā un Kubā katre eedſihwotajs patehreja 1891. gadā — 50 kilogramus zukura (1 kilogram ap 2 1/2 mahzīnam, tā tad ap 120 mahz.), Angliā — 36,6 kilogramus (ap 80 mahz.), Seemel-Amerikas Saweenotās Walſiis — 28, (ap 65 mahz.), Daniā — 19, (ap 45 mahz.), Schweiz- jā — 14, (ap 35 mahz.), Franziā — 13, (ap 30 mahz.), Wahzija, Sweedrija un Hollandija wairat nekā 10 (ap 25 mahz.), Aſtrijā — 7, (ap 17 mahz.) un Kreewija — 4, kilogramus (ap 10 mahz.). Pehdejās oſtīelās ſtatīſtiſkās ſinas par zukura patehreſchānu paſaules tirgū ir ſamehrā wehl nelabwehligalās: Angliā, kura leeto tīkai eewestu zukuru, katre jilweſs patehre zaurmehre 38, kilogramus (ap 99 mahz.), Kreewija turpretim, kur tas teel raſchots, tīkai 4 kilogramus (ap 10 mahz.), t. i. 9 1/2 reiſas maſat.

Par to, tahdā mehre eet uſ preeſchū zukura raſcho- ſchānās produktu patehreſchāna, war redſet no ſeloſchdeem oſtīleem ſtahtleem. Deſmit gadu laiķā, no 1885./86. lihds 1894./95. g., zukura patehreſchāna auguſe ſchahdi:

Wahzija	par 115 procentem.
Franziā	177
Aſtrijā	195
Hollandija	221
Belgija	265
Kreewija	14

Kas atteezās uſ tuwalo nahtotni, tad eelſchſemes tirga apgahbaſchānās ſinā ar zukuru naw ſagaibamās nekahdas leelas pahrgroſības. Pehſ miniſtru komitejas nolikuma no p. g. nowembra 29 deenas eelſchſemes zukura patehreſchānās apmehri preeſch 1895. G. gada perioda noteikti uſ 25 1/2 milj. pudu. Augſtatās zukura zenās peenentās ſchahdas: no 1895. g. ſeptembra 1. deenas lihds 1896. g. janwara 1. de- nai 475 kap. par pudu balta kriſtalijeta ſmalā zukura un no 1896. gada janwara 1. deenas lihds ſeptembra 1. deenai 5 rubli par pudu. Ja Riwevas apgabalā zukuru nodobot uſ dſelſzetu ſtajijam ir diwas nedēlas no weetas augſtala zena par pudu zukura pret ſlaideru ſamaſu, tad zukura

fabrikanteem brieži laiſt uſ tirgu to zūkuru, kurſch eestaitis neaistiekamā kraħjūmā. Neaistiekama kraħjūma apmehri, kura uſdeivums ir buht par regulatoru (noſahrtotaju), kaſ aifſargatu pabrleezigu zenu zeſchanoſ, noteikti uſ 2½ milj. pudeem.

Preeſch 1895./96. gada perioda noteiktāis zūkura daudſums, kaſ nodomāis eefſchēmēſ tirgam ir titai til leelē, ſiſ nepezeefſchami waħadſiģē, lai apmeerinātu ſchī gada peepraħjūmūſ. Pehz daſchu aprehkineem taſ pat wehl labu teefu ſemāſ, lamdeht ari naw eemeſta zeret uſ zenu kriſchānu, ſalibdiſnot ar agrateem periodeem, tad zūkura rūhpneeku ſindikāſ ari atwehleja iſlaiſt uſ tirgūſ itai til daudſ zūkura, ſiſ nepezeefſchami waħadſiģē. Tahdāſ domāſ ir ari zūkura pahrdeweji, jo zūkura zenaſ ſahl attal zeetēſ. Rejewa ſmalſkāſ zūkuru wehl neſen maſſaja titai 4 rbi pudā, kurpretim dezmēbri jau 450—480; Maſſawā ſep-tembrī pudē ſmalſkā zūkura maſſaja 440 ſap, tagad turpretim jau 5 rubti.

E. K.

Par ſtrahdneeku dſihwofleem.

No Dr. phil. R. Walliſchā.

(Beigaſ.)

Wiſſwarigakāis ſtrahdneeku dſihwoflu ſinā ir leelumſ — telpu plaſchiba, jo ar to ſtahw ſakarā gaiſa daudſumſ un ta atjaunoſchānāſ eefpeħja, weſeligāſ waħ neweſeligāſ gaiſē. Telpu plaſchibaſ ſinā deemſcheht jāleezina, ka muħſu ſemato ſchſtru dſihwofli ir loti nepeeteefſchi, pat tā ſauktee „preeſchſchmigtigee“ ſtrahdneeku dſihwofli un māħjaſ, kaſ buhwetaſ noſuhſā, apgahdat ſtrahdneekem lehtā un weſeligāſ telpaſ, ir loti nepeeteefſchi. Tā peħn „Deenaſ Kapā“ bija apraktiti L. fabrikāſ ſtrahdneeku dſihwofli, kuri wehl bija tā paraugam derigi noſtahditi. Schājōſ parauga dſihwoflōſ nu weenaſ ſamilijāſ telpaſ bija 17 peħdaſ plataſ un 18 peħdaſ garaſ, kaħdaſ 9 peħdaſ augſtaſ, iſnahſ pawiſam ap 7—8 kubitaſiſ un taſ ſamilijam, kaſ ſaſtahw no 4—6 zilwekeem katra ſinā par maſ. Pat jau ſaldatu ſaſarmōſ ſchimbriſcham pageħr wiſmaſ 1½ kubitaſiſ uſ zilweſa telpaſ (gwardijāſ ſaſarmōſ Peterburgā ir uſ zilweſa pat wehl labu teefu leelataſ telpaſ). Priwat dſihwoflōſ peeaugufcheem zilwekeem buhtu wiſmaſ 3 kubitaſiſ waħadſiģāſ, beħrneem 1½—2 kubitaſiſ, bet ja griħ iħſti weſeligūſ dſihwofluſ, tad peeminētāſ normaſ wehl jāubulto. Labi eeriħlotāſ ſlimniģāſ jaunlaiku aħſti pageħr uſ zilweſa pat 8 kubitaſiſ telpaſ. Preeſchſchmigtigōſ ſtrahdneeku dſihwoflōſ un māħjaſ Waħzijā reſi iſnahſ wairat par 2—2½ kubitaſiſ am gaiſa uſ peeaugufcha zilweſa, un tahdā labrtā teem newar dot weſelibāſ leezibu, bet tahdi dſihwofli ja-atſiħt par nepeeteefſchēm un weſelibāſ ſinā ſaitigeem. Amerikā gan ſtrahdneeku dſihwofli leelati un jau peeminētāſ ſtrahdneeku māħjāſ Filadelfijā iſnahſ 4—5 kubitaſiſ uſ zilweſa, bet dſihwoflu zenaſ ir tahdāſ, ka tahdi dſihwofli pee-ėjami til ſtrahdneeku ariſtokratijai, maħakeem weſalnceekem, meiſtareem un tā tahſat. Lai ſamilijāſ dſihwofli buhtu peeteefſchi labē gaiſē, tad tam jaſaſtahw wiſmaſ ij 2—3 telpan, no kuraſ katrai waħadsetu buht ap 4—5 kwadrataſu leelai un ar 1½ aſu augſteem greefteem. War jau ſināmſ zaur ſtipru maħſtligu wentilaziju (iſweħdinaſchānu) ari maſatāſ telpāſ dſihwofl, bet weſeligāſ tāſ nelad nebuħſ. Pehz weſelibāſ praħjūmeem buhtu weenaſ ſamilijai waħadſiģa tahda māħja, kaſ wiſmaſ 3 aſiſ plata, 5 aſiſ gara ar 1½ aſiſ augſteem greefteem, bet tahdu ſtrahdneeku māħju liħdſ ſchīm ſchīm wehl loti maſ. Par ſewi buhwetaſ māħjaſ reſi pahrat par 3—3½ aſu garaſ un plataſ un tur wairat dſihwoflu weenā māħjā, tā pa leelataſ daſai ari „labdāriģaſ“ ſtrahdneeku paliħdſibaſ beedriģāſ mehđ eeriħlot, tur pa ſaitam wehl maſataſ telpaſ. Berlinēſ „preeſchſchmigtigāſ“ ſtrahdneeku māħjāſ atrodam dſihwofluſ, kuri ſaſtahw til ij weenaſ iſtabinaſ, kaſ 2 aſiſ gara, 1½—2 plata un 1¼ liħdſ 1½ aſu (8—10 peħdaſ) augſta. Weſ tam wehl mehđ buht puſ til leelē ſchſkiſ. Tā tad nu iſnahſ, ka tahdōſ „preeſchſchmigtigōſ“ dſihwoflōſ daſdreij gaiſa pat wehl maſat nekā ſaldatu ſaſarmōſ. Muħſu Riģā ſtrahdneeku dſihwofli aſaſch naw leelati, pat wehl ſlittati un nepeeteefſchāſi.

Kaſ uſ kraħniim atteeģāſ, tad tāſ peħdeģā laikā Waħzijā jau daudſ labaki teef eeriħlotāſ nekā pee mums. Waħzijā neredēſim tahdu miſſiģu keeģetu kraħni, kura eeneem waħ weſelu puſiſtabāſ un kuraſ iſkurinaſchānai waħadſiģē wairat kleħpju maſkaſ, jo tur kraħniſ ir maģaſ, ar plāħneem pōdeem un daudſ reerem, zaur lo ſitūmſ teef daudſ labaki iſleotōſ. Pēe mums aſaſch brehz peħz taupibaſ, bet pa wiſam aiſmirēt to eewehrot tur, tur ta wiſdriħat eefpeħjama, bet muħſu taupibneeki eeteģ babināteēſ pee uſtura, knapina-teeſ pee dſihwofla un apgeħrba, pawiſam nepaħedomadami waħ naw eefpeħjamaſ tā nekā ėitabi taupit un taupit tur, tur taſ eefpeħjamaſ, bet newiſ badu zeefi, jo ta naw taupiſchāna, bet ſewiſ waħrdſinaſchāna. Kurināniā materiāla iſſchēħredetaģaſ ir netikai muħſu ſemju, bet ari piſhehtu kraħniſ. Aħſemēſ to paſchu ſitumu panahſ ar uſ puſ maģat kurināniā materiāla. Pehdeģā laikā, ari dſelſ kraħniſ tā pahrabotaſ, ka tāſ loti noderiģaſ, ka kurināniā materiāla taupitajaſ. Ja tāſ ar oģlem kurina, tad dſelſ kraħniſ war eeriħlot tā, ka tāſ ar weenu kurināģumū pa- maģam kuraſ puſ deenaſ, zaur lo iſtabā teef uſtūreta laba weenliħdſiģa ſituma. Jaunalaſ atradumſ ir petrolejaſ

un gaħſeſ kraħniſ. Petrolejaſ kraħniſ, kaſ peeteef wideģai iſſtabai (15 peħdaſ garaſ un plataſ ar 10 peħdu augſteem greefteem), maſſā Waħzijā ap 12 rubteem, pee kam petrolejaſ iſeet 2 mahģinaſ par 12 ſtundu weenliħdſiģaſ kurinaſchānaſ. Labi eeriħlotāſ petrolejaſ kraħniſ nedod nelahdaſ ſmaſkaſ. Wehl deriģataſ, iħſtiāſ nahſamibaſ kraħniſ ir gaħſeſ kraħniſ, tāſ nedod ne duħmuſ, ne kweħpuſ waħ pelnuſ. Bet gaħſe ſchimbriſcham piſhehtāſ teef pahrđota par til augſtām zenam, ka ar to naw praktiſti turinat. Gaħſeſ fabrikāſ negriħ til ween, ka lai titu ſamaſſatſ darbē un materiālaſ, ka ari eetaiſchu eeriħloģumū proģenti, bet nem wehl beſ tam ſiſ ween eefpeħjamaſ treħnu pelnu. Kubit- meters gaħſeſ Berlinē peemeħram maſſā 7 ſap., Pariſē pat 11, kurpretim pate gaħſeſ fabrikāģija (raſchoſchāna) liħdſ ar eetaiſeſ kapitāla proģenteem un diſchānaſ nauđu wiſ- leelataſiſ iſtaifa til ap 1½—2 ſap. Tā tad redģamaſ, ka gaħſeſ fabrikāſ nem 4—5 labrtiģu zenu. Pariſē tomeħr jau ſchimbriſcham tahdāſ 120,000 ſaimneeģibāſ waħra un ėep ehdeenu ar gaħſeſ uģuni, zaur lo iſſargajaſ no pahr- leeziga, weſelibai ſaitiģa ſaſtuma, kaħdē muħſu leħtōſ, un beſ tam wiſa eetaiſe daudſ tihriģaka, jo naw ne kweħpi jāberſch no pannam un kaſteem, ne jāģeeſch no duħmeem, ne ari ilģi jāpublaſ ar uģunē eekurſchānu, tad maſſa ſaſa. Pēe mums Riģā, tur paſchāi piſhehtai peeder gaħſeſ eetaiſeſ, ta, neſtatoteēſ uſ ſameħrā daħģakām oģlem nekā aħſemēſ, waretu it labi dot gaħſi ſaimneeģibāſ leetōſchānai, zaur lo ta neween no turigām, bet ari maſturigām ſchſiram iſpel- nitōſ leelu pateģibu. Pat pee tahdām pahrat augſtām zenam tā Pariſē, kur gaħſeſ ſabeedriģa pelna 33 proģentuſ no kapitāla gada, ſtopa uħdenſ uſwaħriſchāna u) gaħſeſ uģunē neiſtaifa wehl weenu ſapeħtu. Gaħſeſ uģunē pate par ſewi pee tam deeģan ſaſſia, lai netiſ ween aħtūmā uſģeħtu gaħu, bet ar to war pat dſelſi ſauſet, ja peeſeef ſlaħt pleſchinaſ eetaiſe, kaſ tai peewed daudſ gaiſa. Elet- triſka kurinaſchāna turpretim, par to ari deeģan runatſ, iſnahſ wehl pahrat daħģa, wiſmaſ 5—10 reiſ daħģaka par maſkaſ waħ oģleſ kurinaſchānu tur, kur naw iħſti leħtē da- biģē ſpeħtē, ka peemeħram kaħdē uħdenſ iſleotōſ. Bet tomeħr ari uħdenſ kſituma ſpeħtu deriģati iſleotō maſchinu dſihſchānai un apģaiſmoſchānai nekā kurinaſchānai. Leģu ſinā Waħzijā daſchlahrt dubultleģu weetā iſteef ar ween- lahſchēm, bet ſchājōſ weentahſchāģōſ peħdeģā laikā aſaſch mehđ eeraħmet dubultſitluſ, zaur lo tee ſaltumu gandriħiſ titpat labi attura tā dubultleģi, bet gaiſmu laiſch labaki jāuri. Tahdeģadi eeriħloti leģi ſawa leħtuma deht buhtu ſtrahdneeku dſihwoflōſ no ſwara. Kaſ uſ griħdam atteeģāſ, tad plati deht nederiģi, jo tee plaiſā un eeleeģāſ, atſlahj plataſ ſchſirbaſ, tur griħdu maģaģot un ari jau tāpat ſa- eet netiħrumi un zaur to paleef daſchmedaſchadeem ſlimibu diħģeem — baģiteem par iħſtu perelli. Griħdai peħz eefpeħjaſ jābuht zeetai, beſ ſchſirbam. Wiſlabakāſ un wiſ- weſeligakāſ ir parketa griħdaſ, kaſ ſaſtahw ij neelelam, ėeeta kōla (wiſwairat oģola, bet ari laſdaſ un oſcha) tah- peliteem, kaſ ėeeti kopā ſalaiſtaſ un ſakitetāſ, tā ka nepa- leef pawiſam ſtaſpaſ. Tahdāſ griħdaſ ari naw jāmaģā, bet titai laiku no laika ar lupatu waħ griħdaſ birſi jāno- berſch un labi noſpodrinata tā iſſtataſ tā puleereta. Par- keta tahpeliteſ teef uſ dehtu griħdaſ wirģu ſittaſ, zaur lo parketiſ iſnahſ padahģi. Pehdeģōſ gaddē Waħzijā un tāpat Peterburgā nem 13—15 rubtuſ par kwadrataſi (30 ſap. par kwadratpeħdu) parketa, bet leelumā fabrikāſ iſgatawoģot parketa tahpeliteſ, to zenu wehl waretu leeliſti paſeminat un zaur to darit eefpeħjānu ari maģat turigu ſauſchu dſih- woflōſ liſt parketa griħdu. Tā tā weenſ fabrikāſ ſtrahd- neekſ ar maſchinu paliħdſibu zaurmeħrā deenā ſpeħi iſģa- tawot weenu kwadrataſi parketa tapeliſchu, un preeſch tam waħadſiģi oģola dehtli ar waħadſiģo waſtu, maģiſtu u. t. t. pat Waħzijā neiſtaifa pahrat par 4—5 rubteem, tad no tam ween noſlahrtāmaſ, par ſiſ leħtati waretu titl aprehk- nāta parketa griħda. Pawiſam nederiģē un neweſeliģē ir ſlōnſ (tuſ) griħdaſ weetā, lo wehl deemſcheht deeģan beeģi ſaſtopam ſemju ſauſchu dſihwoflōſ.

Wiſpahrī jāģata, ka daſchāſ eħtu buħweģchānaſ ſabe- driģaſ liħdſ ſchīm loti maģ lo panahſuſchāſ ſtrahdneeku dſihwoflu pahrabotaſchānaſ un paleħtināſchānaſ ſinā, ween- lahrt tapeħ, ka to wehl pahrat maģ un ka tāſ waģeģuſchāſ tahdā labrtā titai loti nedaudſeem iſliħdſet, un otrlahrt tapeħ, ka tāſ riħſeģuſchāſ ar pahrat maģeem kapitāleem, zaur lo ſewiſchki buħweģamaſ materiālaſ tam jāģeħrt no wi- duģaģeem un jāģamaſſā daħģi. Šcho leetu daudſ maģ la- botu tad, ja dibinātoſ leelaſ māħju buħwetaju ſabeedriģaſ ar miģoneem kapitāla, kaſ paſchāſ waretu eeriħlot leeliſtuſ keeģetu ėepluſ un laħtu deģſinatawaſ peħz wiſeem jāun- laiku pahrabojūmeem, ka ari eeriħlot dehtu ſaģetawaſ, liſt iſſtrahdat ar daſchām eħweleģamām u. ė. maģchānam leelumā loģuſ, durwiſ u. ė. māħju peederumūſ. Riģā ween eedſihwoģaju ſlāitſ peeaug gada wiſmaſ par 5—6 tuħſto- ſchēm. Lai nu ſchahdam ſlāitam ſaģahđatu paģumtu, tad jābuħwē jāumaſ eħlaſ par 1—2 miģoneem rubtu gada. Ja peemeħram Riģaſ piſhehtā, kurai pee-ėamaſ leħtē kreditiſ par 4 proģenteem gada, griħetu iſ gabuſ ėelt til kaħdaſ 300 ſtrahdneeku māģinaſ, kaſ peetiſtu ėeturtai teefai no wiſeem jāunlaħtnahſchēm, tad ta ar ſawa leħtā kredita un leħti apgahđatā buħwmateriāla paliħdſibu droſchi wa-

retu apgahđat labuſ un leħtuſ dſihwofluſ. Ja peemeħram iſdotu zaurmeħrā 1000 rubtu uſ ſtrahdneeka dſihwofli, tad par to waretu leelumā buħweģot apgahđat iħſti eħrtāſ tel- paſ. Šħreſ nauđu waretu nolikt tahdu, ka piſhehtai beſ kapitāla proģenteem un deldeſchānaſ nauđāſ teef ſamaſſati piſhehtāſ un kſona nobolſi — tahdā labrtā nebuhtu liħ- dſiģi dſihwofli jāiģiħrē daħģaki tā par 55—60 rubteem gada.

Daſchi ſināmſ attal pahrmetiſ, ka nu par ſtrahdneeku dſihwofleem runaģot driħti eemineteeſ par gaħſeſ aħkurina- ſchānu un parketa griħdam. Tahdeem ſaprotamſ wiſpahrī- ſamaſi, kaħ muħſu tautina nelad newaretu paģelteēſ, pahrwaret grubtōſ laiſuſ — tee waħ weħletoſ, lai Latweeſchi taupibaſ labā atģreeſtoſ pee teħwu teħwu duħmu riģam dſihwoflu weetā — atmeſtu „daħģoſ“ glaħſchu loģuſ, dſelſi ratuſ un tā tahſat. Bet teem par apmeerināſchānu teiſſim, ka weħſtūre atpaſat negreeſchāſ, ka tāpat tā agrat glaħſeſ loģuſ un pōda kraħniſ tureģa par leeku greģnumu, kaſ titai piſim peederāſ, tāpat droſchi ne wiſai tahdā nahſamibā buħſ pahrſpeħta taģadeģo laiſu dſihwoflu nabadſiba, un ari parketa griħdaſ nebuħſ weentiģi baģatneeku priwileģija. Leeliſtaģai teħnikaſ attiħſti- bai, roģu darba aiſtaupiſchānai zaur maģchānam un produk- ėiģāſ pawairoſchānai labdreij jānaħt ari par labu wiſām ſauſchu ſchſiram, jāteef pahrwaretam breefmigam nabadſibaſ ſpōlam, kaſ tagad rebģoģaſ wiſur blaſuſ attiħſtibai.

No eekſchſemēſ.

a) Waldibaſ leetas.

Wiſaugſtaģā pawehle. Par daſcheem paģaidu noteitumeem, zaur kureem pahrģroģa noģaģijumūſ par iſ- raidiſchānu adminiſtratiwā ėetā, Keiſara Maģeſtate, uſ eekſchleetu miniſtra wiſpadewiģako ſinoģumū, kurſch notiģiſ weenoģoteēſ ar teefleetu miniſtri 7. dezmēbri 1895., Wiſ- augſtaģi pawehleģiſ:

I. Kā paģaidu noteitumi ir: liħdſi paſlahwoſcho liſumu rewijiģai iſraidiſchānu adminiſtratiwā ėetā, uſ general- gubernatoru, gubernatoru un piſhehtu preeſchneeku preeſch- liſumu, aiſleegt wineem padotōſ apģabalōſ uſtūreteēſ tah- dām perſonam, kuraſ ſlittaſ uſweģchānāſ deht atſiħtaſ par ſaitiģam preeſch wiſpahrīģa meera (liſ. kraħj. XIV. ſeħj. iſtuma par noģeģumū aiſſardſibu 1. art. (2. peef.) 1. peeliſ.; liſumu par liħdſeekem preeſch walſiſlahrtibaſ un wiſpahrīģa meera uſtūreģchānaſ 16. art. 4. pft.), — neiſdarit ėitabi, ka peħz eepreeſchēģaſ pahrbaudiſchānaſ un preeſchliſto noteitumu apſtiprinaſchānaſ peħz liſuma par liħdſeekem preeſch walſi- ſlahrtibaſ un wiſpahrīģa meera uſtūreģchānaſ 33.—35. art. (uſtawē par noģeģiģbu aiſſardſibu) noģaģitā labrtā;

II. Ķaiſſklaidro: 1) ka ſuħdſibaſ par general-guber- natoru, gubernatoru un piſhehtu preeſchneeku noģehmumeem, kuri iſlaiſti uſ liſuma par liħdſeekem preeſch walſiſlahrtibaſ un wiſpahrīģa meera uſtūreģchānaſ 16. art. 4. pft. pamata naw padoti beſ tam pahrbaudiſchānai peħz ſcho liſumu 1. un 2. art. noģaģijumeem un 2) ka pee ſcho ĵautajumu apſpreeſchānaſ jāeewehro ſinaſ par ſināmāſ perſonaſ po- liſiſto dſiħwi un breeſnam, kaħdaſ zaur winu draud wiſ- pahriģam meeram zaur ſlitu uſweģchānaſ, kuraſ ſinaſ no- dereģuſchāſ par pamatu tahdu liħdſeeku iſleotōſchānai.

III. Eekſchleetu miniſtram teef atweħleſ: 1) paſlah- woſchuſ noģaģijumūſ par iſraidiſchānu adminiſtratiwā ėetā beſ laweſchānāſ rewidet un 2) ĵautajumu par labrtu ſa- tiſimeſ liſuma 959. art. 4. peeliſ. noteitumu pahrģroģi- ſchānu pahrbaudiſt un ſawuſ preeſchliſtumūſ par to, peħz weenoģchānāſ ar teefleetu miniſtri, peenahſchāģā labrtā liſt preeſchā Wiſaugſtaģai apſtiprinaſchānai.

Waldōſchāiſ ſenatſ tā „St. Pet. Ħer.“ ſino, apſtiprinaģiſ noģaģijumu, ka ſaldateem, lai teem buhtu kaħda tiģiba buħdama, tomeħr ir teefiba uſtūreteēſ wiſur walſi un winuſ wiſ newar nekur iſtraidit.

Riģaſ apģabala teefāſ loģeģiſ Ħerſmanis eģelēſ par Baku apģabala teefāſ preeſchſchēħdetaja beedri.

Riģaſ māħzibaſ apģabala inſpektōſ Popowſ pa- aģſtinatſ par iħſtenu walſiſpadoģneeku.

Riģaſ Nikolaja I. ģimnaſijaſ direktōſ Swaſſ Si- roģeſchlowſkiſ pa-aģſtinatſ par walſiſpadoģneeku.

(W. W.)

Par Wiģſemēſ gubernāſ weģatā inſpektōra weetaſ iſpilditaju apſtiprinaſiſ Ruma.

Par Riģaſ-Walmeeraſ apģabala goda meerteefneſchēm eģelēti: Wiģſemēſ muſiſchneeģibaſ preeſchneekſ baronſ Mevendorſ, baronſ Tiejenbauſenſ, v. Tranſhe, v. Freitagſ-Koringhowenſ, graſſ Medemſ, Ħebelſ, Riģaſ piſhehtāſ galwa Aertomiſſ, Riģaſ piſhehtāſ galwaſ beedriſ v. Betiģerſ, ſchutowſ un v. Anierinſ.

Par Ķeħju-Walkaſ apģabala goda meerteefneſchēm eģelēti: ſenatorſ oberhofmeiſtarſ graſſ Šwercſ, hofmeiſtarſ baronſ Wolſſ, baronſ Wladimirſ Waidelſ, v. Riħterſ, v. Peterſenſ, Ķeħju piſhehtāſ galwa Trampedačſ, v. Ķeģeģačſ un baronſ Mengdenſ.

Atwalaģināti uſ paſchu luģumū no deenāģta: Riģaſ piſhehtāſ ſanitarabrtiſ Aħutlowſ, kura weetā eģelētiſ Wiħailiſ Loſkiſ, — un Keiģariſkiſ eſſperimentalāſ medģinaſ inſtituta loģeģiſ Semerſ.

Ordenus dabujūshi: Stanislava I. šķiras ordeni: Mīgas, Jelgavas un Leepajas apgabala teesu preefšehdetaji: Mašimovičs, v. Klugens un Deniševs. Vladimira 4. šķiras: Mīgas apgabala teesas preefšehdetaja beedris Tšehbiševs, Zehsu-Waltas meerteefnešu sapulzes preefšehdetajs Šanetti, Mīgas apgabala teesas profuratora beedris Trufewičs, Videmes gub. papildu meerteefnešs Sarubins, Leepajas Nikolaja gimnāzijas skolotajs Alfons Grofets; Annas 2. šķiras ordeni: Turjewas veterinarinstituta labriteis profesors Semers, Mīgas pilsehtas eezirkna tautskolu inspektors Fr. Treulands, Mīgas Aleksandra gimnāzijas skolotajs Fr. Sebergs, Mīgas mahzibas apgabala turatora kanlejas pahrwalditajs Wiljens, Peterburgas II. progimnāzijas skolotajs Zahnis Grūnbergs un Peterburgas Bašlisa satas seewefschu gimnāzijas skolotajs Dawis Belz; Annas 3. šķiras: Mīgas mahzibas apgabala tautskolu inspektori Dubrowins un Peters Wembers, Mīgas pilsehtas gimnāzijas wiskolotajs Pauls Ehlers, Leepajas Nikolaja gimnāzijas skolotajs Bofchuks un L. Salafs, Mīgas Petera I. realskolas skolotajs Sawizis, Baltijas skolotaju feminara skol. Torgofchens, Wentspils jubestolas skolotajs Latsa, Turjewas veterinarinstituta abrlabriteis profesors Sapids, Jelgawas realskolas skol. Satzs, Leepajas pilsehtas skolas inspektors Sotolows, Wilandes pilsehtas skolas inspektors Wengers, Mīgas mahzibas apgabala tautskolu inspektors Bašliss Prawdins, Jelgawas gimnāzijas skolotajs Otnows, Baltijas skol. feminara skol. Tretjatows, Zehsu pilsehtas skolas inspektors Dwtšjanitows, Mīgas politehnikas profesori: Blafenaps, Bischofs, Pšibls, Kochs; Stanislava 2. šķiras: Mīgas mahzibas apgabala inspektors Sajontschonfiks, Mīgas Aleksandra gimnāzijas skolotajs Kluge, Jelgawas realskolas skol. Wiedemans, Jelgawas gimnāzijas abrlis Hildebrants, Baltijas skolotaju feminara skol. Schatalows, Mīgas politehnikas direktors Teodors Grūnbergs un profesors Tomš, gimnāzijas skolotajs Meschinā Winklers, Peterburgas skolotaju instituta abrlabriteis skolotajs Bihrušis, Baščinas Nikolaja behrnu instituta skolotajs Teodors Dreumans un Noworscherlatsas Marijas instituta skolotajs Rudolfs Adamsons, Aisputes-Grobinašs eezirkna goda meerteefnešs grafs Keislerings, Mīgas apgabala teesas lozellis Sufschinskis, Lutuma-Talsu I. eezirkna meerteefnešs Janfewičs, Wentspils-Kuldigas eezirkna goda meerteefnešs grafs Konstantins Pahlens, Jelgawas-Bauslas aprinta goda meerteefnešs grafs Leonids von der Pahlens, Jelgawas-Bauslas aprinta 3. eezirkna meerteefnešs Bofšcha, Aisputes-Grobinašs aprinta 3. eezirkna meerteefnešs Zemelmanows, Jelgawas-Bauslas aprinta goda meerteefnešs knašs Kiemens, Zehsu-Waltas aprinta 7. eezirkna meerteefnešs Trefšins, Aisputes-Grobinašs aprinta goda meerteefnešs barons Korfs; Stanislava 3. šķiras: Kuldigas aprinta semneetu wirts-teesas preefšehdetajs Bitterlings, Kurfemes gub. papildu meerteefnešs Balajews, Witšemes gubernas mehrneeks Palmibachs, eksperimentalās medizinas nodalas pahrwalditaja palihgs farmazijas magištirs Karlis Krefšings (Kreššinsch), Leepajas Nikolaja gimn. skol. Kelfons, Mīgas — Otrus, Jelgawas realskolas skol. Arnolds, Mīgas Aleksandra gimn. skolotajs Smirjagins un Karlis Mūhlenbachs, Jelgawas gimn. skol. Ločows, Mīgas Petera I. realskolas skolotajs Pauls Westbergs, Friedrichs Westbergs un Wašliss Kupfers, Baltas skolotaju feminara skolotaji Schalo un Lafins, Limbaschu pilsehtas skolas skol. Ernsts Dūnsbergs, Walmweras pilsehtas skolas skolotajs Andrejs Silmanis, Dundagas jubestolas skol. Kewalds, Peterburgas Katrmas basnijas skolas skol. Petersons, Peterburgas Annas basnijas skolas skol. Keimans, Wainišchu jubestolas skol. Raudseps, Wentspils pilsehtas skolas skol. Rašmans un Rašanas veterinarinstituta laborants Doners. (W. W.)

Apbalwoti. Ar jelta medatu, nehšajamu Andreja lentā: Leepajas biršchas komitejas preefšneeks Hugons Smits; ar sudraba medatu, nehšajamu pee Annas lentas: Mīgas aprinta nobodlu waldes lozellis Friedrichs Baumanis; ar sudraba medatam, nehšajamam pee Stanislawa lentas: Baltas tirgotajs Wašliss Tunizins un Mīgas pilsehtas tirdšneezibas deputats tirgotajs Konstantins Tupilows.

Kurfemes gubernas tara klaušbas komišijas darb-wedis Nejelows eezelts par Wologdas gubernas waldes padomneeka weetas ispiditaju.

Kurfemes gubernators Swerbejejs apbal-wots ar Vladimira 3. šķiras ordeni.

Kurfemes lameralpalatas rāšwedis G. Wašliews pa-augstinats par dšintu goda pilsoni.

Jelgawas apgabala teesas profurora palihga Scheremetowka weeta, kuršch pahrzelts uš Jelisawetpoles apgabala teesu, eezelts Aleksandrows.

Par Keweles Keisara Nikolaja I. gimnāzijas Kreewu walodas skolotaju eezelts Leepajas Nikolaja gimnāzijas Kreewu walodas skolotajs Tjnkewens. (K. G. A.)

b) **Baltijas notikumi.**

No Weifmanem. Pagahjušchā gada 21 dezebrea nakti zaur mahjas pušcha neufmanibu nobega šhefeenes (Sekeru) Daugawefschu mahjā kuhis. Tā tā uš kuhis augšchas un peebuhwes atradusēs lopu bariba, tad uguns ahtri apnehmufe wisu ehfu, tā tā lopi wairs nebijušchi

glabjami. Lihds ar ehfu sadeguschi 2 sirgi, 8 gowis, ap 14 aitu un zuktas, wistas, dāschabas sirga leetas, wahgi (rati) un lamasas. Saudejuma kopsūma sūeefšas pār 1000 rubleem. Ehla bij' apdrošchinata Weifmanu fawstarpigā uguns apdrošchināšanas beedribā.

Drūs seemas sūeefšās weetejā pagasta nama augšehjās telpās bija fariškots pag. strihwera Perlbach tga wadiba teatris. Istrabdei bija israudšita A. Dubura statu luga „Ehrglis un Schperbers“. Re-eeewehrojot deesgan augštās zenas, publika bija eeradusēs jo prahwā slaitā. Par pašchu israhdi jaspreešch, tā lai gan wif israhditaji bija eefahjeji — diletanti, tad tomehr lugā darbiba noriteja gludi, tā tas ween no lauku statuwem fagaidsams. Patetiziba par to wispirms peenahšas muhsu teatra reschiforam Perlbach lgm un ziteem isrihtotajem. — Pehz teatra fekoja balle, kura ari bija stipri apmekleta. Nestatotees uš leelo druhšmu, nekahdi meera trauzejumi nenotika un wifur wal-driha omuliba un jautriba. — Atlikums no scheem abeem isrihtojumeem esot nolemis zaur uguns grehfu peemektetam pagasta lozellim. M — eis.

Maš-Salajas Labdaribas beedriba 27. dezebri israhdija Gogola joku lugu „Prezibas“.

Straupes Labdaribas beedriba 1. janwarī israhdija muhsu eejeenitās rāšneezes Apsasijas pašhšlamo lugu „Saudetas teefšas“, kura bija peewillufe teesu slaitu slaititaju.

Wilandē, tā „Eesti Postimees“ šino, nesen patak-rufēs kahda weza mahmina. Pafchnahwibas zehlonis bijis spitaliba.

Oberpables basnija, kuru nemeeru deht flehdša, 24. dezebri pagahjušchā 1895. gadā atkal atwehrtā.

Lahdes muišchā atklauts noturet diwreij gada tirgu: 15. aprili un 18. oktobri.

Par Kurfemes ugunsgrēhkeem weetejā „Gub. Awife“ pašneedi fefofšas šinas:

1889. gada februari bija 19 ugunsgrēhta atgadjeeni.
1890. " " " " " " " " " " " "
1891. " " " " " " " " " " " "
1892. " " " " " " " " " " " "
1893. " " " " " " " " " " " "
1894. " " " " " " " " " " " "
1895. " " " " " " " " " " " "

Jelgawas Latweefschu Lauksaimneezibas beedribai, tā „M. W.“ šino, Mašawas lauksaimneezibas isstahde peefpreesta ušlawa.

Par „Latweefschu Awifschu“ redaktoru tagad eefahjis parafstitees mahzijas A. Bielensteins. Šanā redahjija folas fefiwifschu swaru list uš awifes konserwatiwu tendenzi un basnijas aistahwefchānu. Wif, kas to schahdā gaitā pabalstifshot, tai buhshot mihli, lai tee peederetu pee lahdas tautas un kahrtas peederedami.

Jelgawas Kurlwehmo skolai, tā „D. Ztg.“ šino, kahda nepašhstama persona dahwinajufe 3000 rbf.

Dšelszela buhwe starp Leepaju un Aisputi, tā „L. Tgbl.“ šino, no ministra attanta. Buhwes darbus laikam jau wareschot eefahst scho pawafar.

Behnes-Ziwoles Labdaribas beedriba seemas sūeefhtu otrā deenā isrihtoja Šaun-Sefawas muišchā preefš-lahjumu un jautajumu isstaidrošanas wafaru, pee kura peedalijas wairat studenti.

Kahda fabeedriba, tā „M. W.“ šino, eefneegufe peenahjigā weeta luhjumu deht atkaurjas buhwet dšelszefu no Bauslas lihds Mīgai. Kurfemes gubernas preefšneeziba schim nodemam peekrihtot, zeredama tā šchis dšelszefsch Kurfemei atmetifshot leeli pelnu.

Leel-Sefawas Dseedataju beedriba, tā „D. L.“ šino, nodomajufe schā gada 14. janwarī noturet fawu pirmo preefšlahjumu un jautajumu isstaidrošanas wafaru Leel-Sefawas Maš-Zuschlēnds.

Šaunjelgawas Sadraudšigā beedribā, tā mums šino, 14. janwarī notureschot jautajumu isstaidrošanas wafaru.

No Uššineem. Peektdeen, 29. dezebri bija Uššinu fawstarpējat uguns apdrošchināšanas beedribai general-sapulze weetejā skolas namā. Wispirms beedribas preefš-neeks Breescha tgs jawa runā salihdštnaja beedribas darbibu ar studru dšihwi. Tās tezedamas deenu no deenas, pat ar faweem til wahjeem spēhkeem rahdot manamus panahšumus: fawahl, fawell no it mašam leetinam teelas tšchupas, kurās atrod pahwehriumu negaiša un breefmu brihdi. Tapat zeh-lusees schi beedriba. Kopejeem spēhkeem strahdajot, fawstarpēji palihdšotees beedriba peeaugufe un set um spēhji is-pildit fawu teizamo noluhfu: sneegt pahwehriumu, palihdšibu nelainigeem, it tā masee kulainišchi to atrod fawds mah-jokšās. Pehz tam rāšwedis Hellmana tgs dewa pahrlatu par beedribas darbibu, eenehmumeem un isdewumeem aif-tezejufchā gadā. Schim fekoja rewidentu šinofums. Schee aifrahdija, tā beedribas nauda, kura bija noguldita Sate-neeku trahj- un aifdewu lafē, no tūceenes isņemta un pah-rwesta uš Krona-Wirzawas trahj- un aifdewu lafē. Par nandas jautajumu fahchlas šhwas debates. No weenas puses tika aifrahdits, tā pareisaki to noguldit Sateneeku trahj- un aifdewu lafē, jo esot drošchaki, tadēht tā tee dšintu laudis. No otras puses schim domam stipri pretojās.

Dšintu mahju ihpafschneeks fawas mahjas warot no rotas pahrdot un tā ar wifseem peeprafšjumeem warot nabht par wehlu, kamehr krona mahju ihpafschneeks tahdejadi newarot rihtotees, jo wifnāš bes tšchetru nedefu isfludināšanas laika mahjas nepahrdos. Tadēht krona pagastu bankam esot drošchaks stahwollis nekā dšintu pagastu bankam. Peh tam Krona-Wirzawas trahj- un aifdewu lafēs direktors Schuhlmana tgs apgalwoja, tā nandu beedriba warot dabut latrā laifā. Nolehma eegahdat diwi „sprizes“, par 275 r. Beedreem javegahdā fefiwifšchas grahmatinas, turās jaecerahša, kad šturštemu-flauzitis strahdajis. Schogad bija pah-rwehlami preefšneeka weetneeks, tafstatori un rewidenti. Išwehleja lihdschinejos. Sars.

No Šaun-Auzes. Weetejai trahj- un aifdewu lafēi bija pagahjušchā gada 30. dezebri pilna beedru sa-pulze, kuru apmekleja 135 beedri. Sapulze gada rehtenus un pahrlatu weenbahšigi peenehma. Pamata kapitāls pa-wairojees par 384 rbf. 35 kap.; beedru dalibas nandas kapitāls audšis par 380 rbf. 19 kap. Beedru slaitis palee-linajees par 10 personam. Kafēi schogad ir 230 beedri.

Kafē 1895. gadā apgrošijufe 174,797 rbf. 55 kap. un pelnījufe 1356 rbf. 38 kap., t. i. 303 rbf. 13 kap. wairat nekā 1894. g.

Kafes bilanze 1896. gada 1. janwarī:

pamata kapitāls	2,427 rbf.	45 kap.
dalibas nandas kapitāls	3,319 " "	74 " "
eelitumu	37,065 " "	" " "
zaurgahjejas nandas	181 " "	65 " "
peļņas	1,356 " "	38 " "
kopā	44,350 rbf.	22 kap.

Aifdewa	35,487 rbf.	32 kap.
atlikums šlaidrā naudā	2,779 " "	50 " "
nandas paptrōšs	5,143 " "	76 " "
trebit eestahdēs eemafšati	939 " "	64 " "
kopā	44,350 rbf.	22 kap.

Paradu peedšhšchānas šinā rewidetaji domneeki mineja Schwarzes pagasta waldi, kura lafēs labā publedamās, is-pelnījufēs paldeews. — Tahlat rewidetaji, eegaumejot lafēs kreetnibu, isfahjija pateizibu direktoreem: Eicha, Matlera un Weifsa tgeem, bet fefiwifchli lafetajam Seidenberga tgam par preefšhšhigu grahmatu wefchānu.

1895. pelnu — 1356 rbf. 38 kap. — nolehma jchā isdalit:

1) pamata kapitalam 25%	339 rbf.	09 kap.
2) lafetaja alga 20%	271 " "	" "
3) 3 direktoru alga 10%	135 " "	" "
4) 46 pilnu dalibas naudu eemafšata-jeem beedreem a 10 rbf.	460 " "	" "
5) 161 datu eemafšatajeem beedreem	130 " "	15 " "
6) nepeedšhtu paradu nomafšai 10% no scheem	18 " "	14 " "
7) Lauku trahj- un aifdewu beedribu un lafchu komitejai	3 " "	" "
kopā	1356 " "	38 " "

Nowehlu ari turpmat schai eestahdei labās fefmes un winas waditajem zentibu. Grauzs.

c) **No žitām Kreewijas pusem.**

Wisangstakais manifests.
No Deewa schehlastibas
Mehs Nikolajs Otrais,

wifas Kreewijas Keisars un Pahwalneeks, Polijas Zars, Somijas Leelknāš u. t. t., u. t. t., u. t. t.

daram šinamu wifseem Muhsu ušizigeem pawalstmeeteem:

Ar Deewa palihgu Mehš schā gada maja mehnefi efam nodomajūshi pirmā galwas pilsehtā Mašawā, pehz Muhsu Sentšchu, wisdeewibjigato Waldneeku preefšhšhmes Sew ušlitt kroni un pehz parafstās kahrtibas fanemt sūehto eljes swaidifchānu, pee lam pee tā wifa Mehš ari gribam list nemt dalibu Muhsu mihšotai Kaulatai Draudšenei, Keisarenei Aleksandrai Feodorownai. Mehš aizinam wifus Muhsu ušizigos pawalstmeekus nahlofchā šwinigā kronefchā-nas sūehtu laifā dalit Muhsu preefus un lihds ar Mums kuhiti fufnigas luhgšchānas pee wifas sūehtibas. Dahwataja, lai Tās isleetu pahr Mums Sawa sūehta Gara, dahwanas, štriprinatu Muhsu waru un waditu Muhs Muhsu neaifmir-stamā Tehwa pehdās, kura dšihwe un darbiba dahgās Tehwijas labā paliks Mums arween par spihdošchu un gaischu preefšhšhmi.

Dotš Sw. Peterburgā, 1. janwarī tuhštofch aifoni šinti dewindesmit feštā gadā pehz Kristus peedšhšchānas, bet Muhsu Waldibas otrā gadā.

Originals ar Pašcha Keisara Mašefates rotu parafstitees: „Nikolajs“.

Mašawā. M. A. Bachrušchins eegwewis leetu namu, lai nabadšigas gimenes wāretu pabalstīt ar bēhw-dšihwofkeem.

Bachrušchinam šchis nams, tā „Mošl. Wēd.“ šino, ismafšajot 400,000 rubtus, preefch pahrbuhwes un dāschā-beem eerihšojumeem wajadšejis isdot wairat nekā 100,000 r.

strādneekem tur grauti peetisti, eedimtee melnājee padara wifus darbus.

Scheit Umbunnā raktnoēs un pee dšelszeka buhwes darba šabohriē nodarbojas ap 5000 zilweku. Scheit fa- stepamas daščadščabas kaušču fugas, wifadās mečas kraščas, daščadāš walebas un daščadāš tizības. Leelata kaušču data ir ihsti rihtu greeseji, par kureem wezajā pa- faulē kaudis nešņajaja fazit neta laba, waj ari tabdi, kureem zitas pašaules malās iškluščās par šauram. Winus reds arween gatawus ar naši waj revolweri iškubst pretineeku dšhwibās šwežiti. Tilla buhwes darbeem pee manis wifai beeschi peeteizās daščada gara behrni. Lai šcheem pakli- duscheem tehwiueem eedweju pret fewi wairat bailības, es tagad audeju un ruhpigi kopju bahru, jo tas scheit i- fktatās tā fatot pabrak glums, tas stahw kama flawā.

Zit daščē labs nabaga sellis atzelo šchurpu ar wi- žantakajām zeribam, bet tikto parahdijees, ari tuhlin eet bojā. Wihu noščanū un neweens zilweks neleelas tahfati par to neta finot.

Warbuht feščhi mehnesčuš atpatak mehš sche wehl wif mahjojam teltis; tagad jau dhwesmitā data no mums, strādneekem, dšhwē uf abtru roku uzeltās ehtās. Toreis man beeschi ween bija to ismanitees no ušbrukumeem, ihsti algas ismaktās deenās. Algu ismaktā scheit noteet reisi mehneši. Katris darbu usnehmeš, kurešč tāpat tā es no- darbina wisnāš dhwesmit zilwekus, dodas uf tā dehweto gubernas biroju, lai tur fanemtu preeščā šaweem kaudim nopelnito mehnescha naudu. Schis birojs fastahw is desmit apalā laukuma uzjeltām teltim. Laukuma widu sem klajās debeš stahw leelš dšels nautas schifreš; katram gubernas eere- nim, tāpat tā šargam weenā rotā revolwers ar atwiltu aifšchau- jamo — tā scheit ismaktā darba algas. Darbu usnehmeji, naudu fanehmūschhi, išeet ahrpus teltu aptota, šafauz šawus strād- neekus un ismaktā peenahzigās algas, kamehr šchahweena attahkumā stahw gubernas fargi ar lahdeeteem revolwereem un lubtojas, waj lahdu ismaktataju nesteej jau pee semeš. Buhtu pahredroščs mehginajums ar fanemto algu kopsumu weenam pašcham rehgotees ahrpus gubernas biroja aptota. Pirmajāš trihs deenās pehž algas ismaktās strahdā wispahri loti maš zilweku; gandrīh wif dšer, špehlē uf naudu, apfog waj aplaupā žits žitu un pahrnainās deht kreetni ispluhžas, tas nereti beidžas deemšehel ihsti tragisti (behdigi). Ja sche reisi gabitōš atkultees lahdam Ēropas „memmes deklam“, tas ar šaka paštalām rihtchotu zauru deemu un nakti, lai titat laimigi titu projam. Dšhwē scheit pateeski šikta un nedroscha, tātšchū kam peeteekofschī daudš duhščas un iskurības, tas scheit Australiā ne-ees wis bojā. Gandrīh wehl leeki preešibmet, ta libh ar augščejām diwām ihpaščibam scheit wehl loti leelā mehra nepcezeeschama treschā — špehja un par wisšpehzigato scheit atšihst tabdu zilweku, kurešč war usrahdit wisleelato daudš- pušbu daščadāš darba arodōš.” L.

No jaungada wisitem atpirkuschees*)

par labu teem studentu pulzineem, kuri sinamu eemesu deht atteikufchees no Sinibu komiščjas pabalsta: Adwolats Bredensfelds, Peterburgā 5 r., Dora Pleek- ſchan, stud. med. Monpeliē (Frantziā) 5 r., P. Strap- neeks, Riģā, G. Strapneek fundse, M. Grunte, Pahrdan- gaweeš 2 r., Jahnis Stankewižs, Juris Seemelis, Jahnis Juščs, Andrejs Dšchurs, M. Pufšche, Bolderajā, Šchesters, teesās stribwers Sehja, J. Jansons, Stutmanōš, J. See- meliš, Peterburgā, J. Dreimans, Peterburgā, J. Britmans, Riģā, J. L., J. Kalmiņš, eerednis Riģā, J. Bultewiščs, tirtogaiš, J. Kronbergs, Laumanis, Augutu Jahnis, Penšā 2 r. 30 kap., Frijis Wirts, Ilgezeemā 2 r., Karlis Lufšs, Nordekōš 2 r., Adolfs Mūllers, Nordekōš, Alide Straut- man, Safulautā, J. Straujahns, Ilgezeemā, G. Wdčters, Baltā muiščā, A. Šerneckis, Safulautā, Olga Walter, Tornakalnā, P. Alawinš, Riģā, Wliferu Jahnis, Agenš- kalnā, H. Markowšis, tirtogaiš Ilgezeemā, D. Martos, Ilgezeemā, J. Rutne, Ilgezeemā, G. Peterman, Ilgezeemā, R., Ilgezeemā, A. B., Ilgezeemā, W. L., Ernīs Eichen- bergs, Baltā muiščā, J. Sarinš, Sundā, M. Andersons, Rihpu salā, Indriķis Kurbe, Stutmanōš, A. Jinnis, Nor- dekōš, W. Kuščjanowš, Safulautā, J. Weinbergis, Nordekōš 50 L., J. Lapinš, Nordekōš 50 L., F. Mubhens, Nordekōš 50 kap., J. Dols, Nordekōš, J. Dimants, Safulautā, J. Bertums, Nordekōš 50 kap., J. Wagners, Safulautā, J. Lagdiņš, Nordekōš, Rinne, Nordekōš, Jeldmans, turp- neeks Ilgezeemā 50 kap., Hawranek, Nutriņas pawalstneeks, Adams Lufšs, restorantis Ilgezeemā, A. Knagge, tirtogaiš 3 r., A. Knagge tofe 2 r., A. Knagge, A. Knagge, jun., A. J. Nizjons, tirt., I. Kostols, D. Andersons, J. Win- ters, Grašču krogā, D. Schmiter, A. Kleinbergs, tirt., Lutulalnā, P. Wadšs, Ed. Wilhelmsons, Aladžōš, M. W. Grünwaldis, Riģā, Aug. Grünwaldis, Riģā, M. Kun- gains, A. Dange, A. Šumbergs, Karlis Keefšmā, Baune, Fr. Šūlers, A. Wliferowš, A. Wliferons, J. Apšts, Karlis Daudšin, Silberts, Adams, Riģā, W. Karlewis, W. Sturms, Lubteru Karlis, Wold. Anšmids, P. Bram- bats, Juris Brenzis.

No Riģas: Sakišču Karlis (drehneeks) 3 rbt., Jurjani Andrejs 2 rbt., Janis Keshinšis, Adolfs Jurjans, Auguščs Jurjans, Ēneišs Wigandts, Karlis Sloka, Kroders, Jahnis Wablinsch, J. A., Juris Abranecis, Otto Strande, B. Dšolin tofe 5 rbt., A. Grünbergs, G. Grünberg tofe, A. Grünberg tofe 2 rbt., A. Blauberģs, apdroščināšanas beedribās eerednis, P. Šchīgurs, Stroderis Riģā, J. Sible, Hamans, Kroderehtjars, Ernīs Sarschants, Klotajās Pinfōš, J. Grawers, tirt. Riģā, A. Grawers, sreibw. Pinfōš.

Par nandas fanemščanu hwite "D. L." redakcija.

*) Pee kureem nandas šuma naw mineta, malfajufchi 1 rubli.

Kwihte.

Deriga grahmatu Apgahdščanas Nodalai emakfaja: D. Balods kīgare 1 r., J. Zimermanis Wehšōš 1 r., A. Jagars Ēbrģdōš 1 r., J. Kalmiņš Riģā 2 r., Kalmiņš Bahrbelē 1 r., A. Granderš Pinfōš 1 r., G. Sarschants Pinfōš 1 r., F. Lagdiņš Dwejā 2 r. Zaur. "Balt. Wehšneš": Stud. Frideberģs Riģā 1 r., J. Belms Damiłowičinā 1 r., D. Kefinš Wēg-Drušdōš 1 r., J. Sinels Dubenē 1 r. Bauffas Labdarības beedriba 50 r.

Par 1896. g.: K. Wehšinš Kaunā 1 r., Kalmiņš Bahrbelē 1 r., P. Stahls Bahrbelē 1 r., K. Kamans Kurischōš 1 r., Doktor Jdže Riģā 1 r. Zaur. "Balt. Wehšneš": J. Beiers Wātenē 1 r., A. Jergens Saru- beščas fāz. 1 r., K. Peterjons Stopinōš 1 r., Frenmans Liffnā 1 r., Wilefons Ktrupu m. 1 r., Slošs Liffnā 1 r., J. Bergens Rosēdōš 1 r., J. Kalmiņš Saun-Atē 1 r., J. Belms Damiłowičinā 1 r., J. Mubens Lirfā 1 r., J. Seetinjons Boretinā 1 r., F. Auermans Jaun- Jelgawā 1 r., Burtewiščs Kataljewlā 1 r., J. Jansons Riģā 1 r., E. Wistols Aštrakanā 1 r., J. Klauwers Riģā 1 r., D. Daboliņš Bauffā 1 r., Spalwiniščs Kautonā 1 r., J. Pihlers Riģā 1 r., A. Blumberģs, Storoščewā 1 r., K. Sturms Kronfshelē 1 r., Kreeems Kauschogolā 1 r., Tomfons Walmeerā 1 r., M. Zibrullē Riģā 1 r., D. Belgs Peterburgā 1 r. 50 L., G. Plums Dubenaldōš 1 r., P. Origorijš Baltā 1 r., J. Wailitā Jowenē 1 r., K. Butans Garfenē 1 r., K. Mūllers Behšis 1 r., K. Puppuriņš Riģā 1 r., J. Wliferš Grawernē 1 r. Kopā 101 rbt. 50 kap. A. Laimiņš, beedri sinatāš.

Walejas webšules.

- L. W. Inšbu teeslektu jautajumu ištādroschānu lašfeet nabloščā numurā. Šhini negahja.
A. Str. Ja, Walešinas apraštā ari turpmat duhs bildes.
M. — Wila. Inšbu pļāščās žeta webšules "Uš Jeruſalemi" fa- nechnām. Pateļjamees. Kautšim dšhwim eepašitees ar winu faturu.
Fr. Pl. "Ains fabrige", "Apštahli", "Litai", "Atgadijēns" u. z. r. fanchnām.
A. Dr. "Snaiduli" nenodruschim.
B. A. Wliferu rastiņeku luhšim, lai turpina.
St. L. Uš decumderem tils turpinat. Inšb lašfeet apraštus un iehlojumus gan no Šweizijas, gan Itālijas, gan ari Frančijas. Beļojums — no redakcijas pufes. Beļojumā ari iehw ušneetas daščadās originalbildes, kuras weblat tils eweetotās "M. W. Mehneschrahtā".
D. A. "Aļošchāns" u. z. dšejotus nenodruschim.
K. G. "Wentulis", "Norubditam", "Smaidi un aņas" u. z. ne- waram eweetot. Red.

Ihtrupes (torgi).

- Wairatfelischānā pahrdōš:
Jelgawas Apgabala teesā:
26. februari 1896. g.: Jurim Rošanam peederigas Wraitiščle-Mošenu mahjas (wehrt. 3648 rbt.) — Leel-Sesamā.
28. " 1896. g.: Ēbertam Abhelem peederigu Wines muiščās semeš gabalu (wehrt. 900 rbt.) — Teltimindē.
28. " 1896. g.: Frijim Silinam peederigas Jaunsemjūmahjas (wehrt. 4000 rbt.) — Wlizes pagotā.
28. " 1896. g.: Dšihjai Meier peederigas Alpes-Wlodneku jeb Indriku mahjas Nr. 5 — Kauritē.
28. " 1896. g.: Lutwigam Ēdrowizam peederigas Deneš mahjas (wehrt. 6983 rbt. 75 kap.) — Dobeļē.
Zukuma-Talšu Weerteefnešču fapulžē:
24. majā 1896. g.: Wiliam Wibatam peederigas Kruščšalnes Jaunsemju mahjas (wehrt. 2300 rbt., no kuras sumas fadtees kolščchāna) — Behnē.
24. " 1896. g.: Frijim un Annai Frideem peederigas Kruščš- šalnes Smilteneču mahjas (wehrt. 1800 rbt.) — Behnē.
Jaunjelgawas - Mlufšes Weerteefnešču fapulžē:
12. martā 1896. g.: Jahnim Belmaram peederigas Belmeceču mahjas (wehrt. 2200 rbt.) — Sašu pagotā.
12. " 1896. g.: Alfonšam Engelhartam peederigas Ramo- liščtu mahjas (wehrt. 3200 rbt.) — Kurjumā.
Wentpils-Kuldigas Weerteefnešču fapulžē:
6. aprili 1896. g.: Antem mahjas (wehrt. 1100 rbt.) — Edbelz pagotā.
6. " 1896. g.: Karlim Kristilbam peederigas Kalmeneču mah- jas (wehrt. 2477 rbt.) — Dundangi.
4. martā 1896. g.: Wliferam Wliferam peederigas Sible-Waltina mahjas (wehrt. 3990 rbt.) — Ēerē.
4. " 1896. g.: Sahrai Leiwowišch un Lihnai Weitelberg Wentpils-Kuldigas krepšnodatas registrōš fem Nr. 155 retastitu mahju (wehrt. 650 rbt.) (K. G. A.)

Tirgus šinas.

Riģā, 8. janvārī 1896. g.
Riģas labības tirgū wifš pa wejam. Ženas naw groščjūšās. Kugneičba wehl swababa, jo tugi wehl arween war eedrauf Riģas oštā. Pašaules labības tirgū labības ženas starp Angliju un Wabiju Franswablas republikas (Afrīšā) deht išeļlufschās štrībēus deht, peedeščhi šabla želteš, jo iplatijas baumas, ta nu reiš Angliš ar Wabjeeti pluhšhotes — karešč buhšot breesimā. Angli par Wabju ečajščchāns Franswabla jautajumā šipri iwhudināšas, tā tā ar Wabjeem pat wairš negribeja ne tāist, šehētes un vielt Wabju to- ſchojumus. Šcha noluhā weizinaščhānā pat dibināšas daščas Anglu beedribas, kuras few par mehrli špranda iš Angli tirdzem ištāsti Wabju preeš. Reels ašināšs karešč durwju preeščā, tā kaudis pra- meetoja. Labības ženas želās. Ta bija neabaha ženu pazelščhānās. Lihb ar šaka baumu maščhānāšas šabla trišt ir labības ženas, lai gan štrībēus želoniš starp Wabiju un Angliju wehl nebušt naw no- wehršis. Angli un Wabji wehl arween weens otru apštrahdajas wah- beem — un rauga ari jau kaitē darbeem, kamehr kreewu un frantščhi par teem fmejas. Lihb ar šaka baumu maščhānāšas šabla trišt ari labības ženas; bet tomēr tās atkal dših šabla tā tā lahpt uf augšču un šchimbriščhānā pašaules labības tirgū wispahri pamanaama ledna, bet pahdahiwa ženu želščhānās, kura, tā jadema, šchoreiš wairat uš pa- wājata pušt buhs wehl šajudamata — leelata. Ir žeribas uf ženu želščhānās, lai gan šchid žeribas zaur daščadeem špelulantu mifeem war titt wahjinatās. Kas mums doš eemeslu žeret, ta ženas dauf maš želšes, waj palis wisnāš stingratas? Šcham žeribam dabigi želoni. Kaddi? Labības krahjumi pašaules tirgū naw nelahdi pahrat leelē, jo 1895. gada pašaules rāšča, tā to mufšu ženu. pēhrgada lafitāji ir labi šina, bija pawahja, mofata netā 1894. g. un šej šam no mufšu tentententem, labības imweejām semem, par plaujš žeribam nahl šlitās šinas. Australiā ari leela šaufuma wahja rāšča. Australiā pehž daščām šinam nespeščhot šchogad pawišam iweiš dweešču, ta- mehr tā peheerōš gabdōš jau iweēda ap 20 milj. pudu dweešču gabā. Atri no Indijas nahl šlitās šinas par labības laukem. Kweešču rāšča šagaidama šipri wahjata tā pehri. Tas pats negals Argentīnai, kura peheerōš gabdōš jau eepēhja žurneēhā iweiš 70—80 milj. pudu dweešču. Šchogad tā buhšot dauf pahjata dweešču rāšča un ta- pehž tā nespeščhot titt daudš iweiš tā pehri. Argentīna pehri janoara, februara un marta mehneščōš iweēda apmechram 4,600,000 dettolitru (ap 8 milj. pudu) dweešču, kamehr šchogad tā tani pat laika labi ja 3 milj. dettolitru (ap 4 1/2 milj.) pudu dweešču iweišschot. Pēe tā wehl peewēnōšas tas, la šemaju šchuwēišs daščās semeš paljis šlit- tals, tā peehemram Seemē-Ameriā, kur labības laukus neaplahot wis šneega žega, bet tee žeechot no plitšala. Šanabā, tā šino, apēhēt ar šemajem rudeni mofatōš žemes gabals, neta pehri. Angliā laifs paljis aulšs, labības laukus pret aulšumu neaifšgā šneega šefene. Ta pate nedēna Holandiā un Belgijā. Kumanijā ari uf laukem ne wifur šneega beščan. Kreewiģā gan wispahri rudens šchujums pret aulšumu aifšgāroģi meģes, eģot titt reiš iwehnumi. Lihdigi tas eģot Austro-Ungariā. Itālijā, Spanijā un Frančijā rudens šchujumi šah- wot labi. Wifu libščhānejo eewehroģot ir žeribas uš ženu, taut ir pamasa želščhānās. Labības ženas Riģā šchimbriščhānā šchabōas:
Rudš, Kreewu, uš 120 mahzjūnu pamata malfā 54 1/2, — 56 kap. pudā. Tendēze: štingrā.
Kweeščhi. 123—130 mahzjūnu šmagi Kreewu kweeščhi malfā 67—76 kap. pudā; 121—124 mahzjūnu šmagi Kurkemes kweeščhi malfā 63—68 kap. pudā.

Wēeščhi, feshlanšču, uš 100 mahzjūnu pamata malfā 55—69 kap. pudā; Kreewu kweeščhi malfā 54—60 kap. pudā; Kurkemes 107 libh 108 mahz. fm. meeščōš bob 55—56 kap. pudā.
Aufas. Labās gaischās aufas malfā 57—62 kap. pudā; ſchab- wetas aufas malfā 51—52 kap. pudā; Žariginas un Eimnas-Žeļeģas aufas malfā 55—56 kap. pudā.
Riņšefklas. Stepju fehllas uš 87 1/2 proģ, pamata malfā 109 libh 110 kap. pudā; parahšās brahla fehllas malfā 103—104 kap. pudā.
Riņšefllu ellas rāuščhi, šchēēēē, malfā 67—69 kap. pudā; Kreewu riņšefllu ellas rāuščhi malfā 67—69 kap. pudā.
Šaules puku (šauģrešču) fehllu rāuščhi malfā 57 kap. pudā.

Zirni malfā 56—67 kap. pudā.
Pupas malfā 68—70 kap. pudā.
Klijas pehrt par 38 kap. pudā.
Kanepeš malfā 101—102 kap. pudā.
Kanečaju ženas libščhānejas.
Rini. Peewēdumi maš. Wšfemes peerāja maš. Eimu ženas libščhānejas. — Šhiti labōš šchimbriščhānā par R. (rišt) un X R X (šalee rišt) bob 41—42 rbt. birlawā; par Z. K. (žinš) un X HD X (Bernawas „hoferebant“) malfā 37—38 rbt. birlawā; par S. P. K. (superior pibštroni) un S. F. P. HD bob 31—32 rbt. birlawā; par P. K. (pibštroni) un F. P. HD (šmaltee pibšhofre- banti) malfā 25—26 rbt. birlawā; par P. W. (pibšbrabti) un P. HD (pibšhofrebant) malfā 22—23 rbt. birlawā; par W. (brabti) un HD (hofdrebant) bob 20—21 rbt. birlawā; par D. (drebant) un L. D. malfā 16—17 rbt. birlawā un par D. W. (drebantbrabti) bob 12—13 rbt. birlawā.

Table with 4 columns: Pahrtilas ženas Riģā; Item name; Price; Item name; Price. Includes items like Sveeščs, Balda fweeščs, Ķubšas gala, etc.

Leepajā.

Rudš uš 120 mahzjūnu pamata malfā 56 1/2, — 57 kap. pudā. Tendēze: štingrā.
Kweeščhi (pubri) malfā 63—76 kap. pudā.
Wēeščhi malfā 56—57 kap. pudā. Tendēze: štingrā.
Aufas. Labās gaischās aufas malfā 61—65 kap. pudā; Kur- jemes aufas malfā 52—58 kap. pudā; Kuršas, Kartomas, Žeļeģas- Eimnas, Driās, Rijejas un Žariginas aufas malfā 55—56 kap. pudā. Melnaušs (15 proģ) malfā 52 1/2, kap. pudā. Tendēze: štingrā.
Riņšefklas. 7 mehri Leičhu fehllu malfā 105 kap.; 7 mehri Kreewu fehllu malfā 106 kap.; 7 mehri stepju fehllu malfā 110 kap.; 6 mehri fehllu malfā 90—91 kap. Tendēze: štingrā.
Grīši uš 100 mahz. pamata malfā 67 kap. pudā. Tendēze: kufa.

Zirni malfā 63—69 kap. pudā.
Šaules puku (šauģrešču) fehllas malfā 61 kap. pudā.
Kanepeš malfā 103—104 kap. pudā.
Klijas Rujjās klijas malfā 50—58 kap. pudā; widejās klijas malfā 43—49 kap. pudā un šmalšās klijas malfā 42 kap. pudā. Tendēze: štingrā.

Table with 4 columns: Pahrtilas ženas Leepajā; Item name; Price; Item name; Price. Includes items like Kartupeļi, Sveeščs, Ķubšas, etc.

Telegramas.

Peterburgā, 7. janvārī. Dšelszēhu departamenta direktors Šumaratowš miris.
Berlīnē, 20. (8.) janvārī. Kreewiģas kredītbihtēš par 100 rublem bob 217 martas. Tendēze: štingrā.
Wabju walfišs 25 gadu pašahweeščhānās šwehtōš 18. (6.) janvārī keišars pišt peenehna tautas weeteefus. Keišaram eenahtot peeneščhānās šablē tautas weeteefu nama presidents v. Wulšs tam ušfauza augštas laimes. Pehž tam v. Wulšs nolāšija keišara pašinojumu, pee tam wahrdi, tas atteežas uf širša Wismarta nopelneem un par meera uštūreščhānu tika fanemti ar leelu peekriščhānu. Pehž tam keišars Wlufums šatwehra pirmās labieneeku gwardu regimētes karogu un runaja pazeltā balši šchabdnš wah- rebus: „Pee šchi karoga, kam ir 200 gadu waroniga wehsture, es atjaunoju šwehrajstu, la aifstahweešču tautas un walfišs godu uf eekšchēni un ahreeni. Lai ir weena walfišs, weena tauta, weens Deews.“ Šwehptu beigās Wawarijas miništēš išfauza keišaram beigās augštas laimes. Dibinatš „jauņš ordens“, „Wlufuma ordens“, turu dabis tittah wihreščhi tā feeweēščhi, kureem fewiščhi nopelni tautas lablahjības un it ihpaščhi šchibhweš polititā. Ordens tika dahwātš waldofchāi keišarenei, keišarenei-atraituei, Wadēnes herģogam, fūštam Wismartam, šinantschu ministrim Wlufim u. z. Wismartam teel išfajita pateļiziba no keišara un walfišs par viņa nopelneem.
Parīšē, 20. (8.) janvārī. Flokē miris. Tautas weeteefu namš tapehž šlehdja šehdes. Flokē, kurešč dšimis 5. oktobrī 1828. gadā, bija weens no wisišweizigakeem Frančijū tautas weeteefuem un runatājeem.
Londonā, 17. (5.) janvārī. Dšchēmsonš un ofšceeri (eebruzēji Franswabla) tihšot tā arestanti nošubriti uf Angliju; žiti šemalās šchēras karewiži tihšot aifšubriti uf winu dšimteni. Starp Berlīnes un Wihnes kabinetem (waldbān) notitufschas nopēetnās šarunas par to, waj Itālija pehž tam, kad wina aifšubritijē titt eewehroģamūs šara pultus uf Afriku šarā pret Abēšimeešchēem, wehl eespehtu nopēetnā šara gadšēenā ištāpdiir to ušdewumu, kurešč winai tā treišabedribas lozēlei pehž luhuma jāipildot. Seemē- Ameriķas Šaweenošo Walfišu waldbiba atraidijše pawēstu tā šchibhrejū teesneš Wenezuelas jautajumā.

Abpaščneets un išeeweje: Ērnšs, Plates, Abilģigeē redaktor: Dr. phil. Arnolds Plates, Dr. philos. P. Sāttis.

Mahjas Weefis

ar 1896. gadu ufsahdoms sawu 41. gada gahjumu isnahks tāpat **if trešchdeenās** tā lihds šchim un pilnigi lihdschinejā weidā un leelumā (jaunem burteem) ar wefelu drukas lofni leelo literaristo nebelas un semtopibas mehnescha peelikumu, lura pehbeja wadibu laipni usnemsees pashe, šamais semtopis S. Wagners. Literaristajā nebelas peelikumā redahija fewiſchki zentifees pasneegt jo nopeetnus un interesantus stahstus, dſejolus un zitus gara raſchojumus, tā peemehram mahjitaja Dr. phil. K. Balloſcha plašcho un ar bildem puſchfoto Palestinas jeb Kanana semes apraſtu un Dr. Heinricha Kanneru apraſtu par wina zelojumu ap pafauli (ſcho zelojumu Dr. Kanners usnehmees un paſchulail iſpilda lahbas eewehrojamas pafaules awises uſdewumā, kurā tas ſcho zelojumu interefanti atstahſta). No stahsteem eewectofim gan originalus, gan tulfojumus. Cepreſch lai tikai peeminam lahba flawena pafaules raſhneela garaku stahſtu „Indijas liltija“, kuru brihſumā eſahſhim.

„Mahjas Weefis“, kurfch weenmehre ſtingri aiſſlahwēs Latwoju tautas teeſibas, wiſpahreju labumu un attihſibu, zentifees alaſch pasneegt lodoligus eewadrastus, eewehros teeſleetas, dos us teeſleetu jautajumeem atbildes un padomus (tā tā mums wairal adwofati laipni apſolijuschees talkā nahkt, tad nahſofchā gadā waj it numurōs waresim pasneegt atbildes us teeſu leetu jautajumeem, waj ari us baſchu tahdu jautajumu pamata iſſtrahbdal plašchatus raſtus, tā tas jau peemehram notifa patronata teeſibas leetā), peegreſis wehribu ahrſemes politikal un reeruma ſemju baſchadeem zihni- neem un parahhibam un ſawā ſinatniſtā nodalā eewectos zil ween eſpeh- ſams interefantus, weegli ſaprotamus un pee tam ſtingri ſinatniſtus raſtus iſ baſchadeem ſinatnu arodeem, fewiſchki ahrſtneezibas un dabas ſinatnem. „Mahjas Weefis“ nahſofchā gadā lahds Kurſemes biſchtopis laipni apſolijees zeem. ſemtopjeem talkā nahkt ar ſaweeem ilgagabejeem praktiſteem padomeem un pamahhibam, kuras tas pasneegs wehſulu weidā. „Mahjas Weefis“ gribedams buht jo miſchch weefis tautas Seltenitem, tam ari turpmat pasneegs reſi mehneſi ſaimneezibas padomus un ſinojumus un padomus lihds ar nobildejumeem par wodes un tautas apgehrbeem, tā ari ſmalkeem rofdarbeem.

„Mahjas Weefa Mehneſchraſtā“ un „Mahjas Weefi“ ſarj ziteem ſtrahbdā lihds it iſpachi ſetofchee ſpehſi: Dairakſtneezibā: Aſpaſija, Rudolfe Blaumanis, Andrejs Pumpurs, Dofu Ais, A. Deglaus, Porulu Jahnis, Sudrabu Eſchus, Selmatis, P. Schmidis, Swahrgulu Edwards, Liſgotnu Selabs, Eſereetis u. z.; ſinatniſtā nodalā: Dr. J. Aſſnis, Dr. phil. K. Balloſdis, Dr. K. Barons, Dr. med. G. Beldaus, gimnaſijas ſkolotajs cand. phil. M. Brunneeks, weterinarahriſts P. Dreimanis, cand. jar. J. Kalazis, Dr. P. Kainiſch, ſkolotajs S. Kriſchans, Dr. med. K. Leepiſch, ſkolo- tajš Ed. Mednis, Algas politeknikas aſſiſtents inſcheneer-ſimifis P. Mengelis, adwofats Dre, Teodors, P. Schmidis, adwofats A. Sumbergis, adwofats K. Walters, ſemtopis J. Wagners, poruſchikis A. Winters, Wiſulis u. d. z.

„Mahjas Weefa“ redaktori:

Dr. phil. **Arnolds Plates.** Dr. philos. **P. Sālits.**

„Mahjas Weefis“ ar abeem peelikumeem maſſā:

Wef peefubliſchanas:	Ar peefubliſchānu:
par gadu 2 rbl.,	par gadu 3 rbl.,
par puſgabdu 1 rbl.	par puſgabdu 1 rbl. 60 ſap.

Mahjas Weefa Mehneſchraſtā

ſcha gada pirmā burtniza isnahks peektdeen, 12. janvārī.

Winas ſaturs ſchahds:

Jaunajam gadam. Dſejols no Porulu Jahnā. — Kā Gahſeneſchi tila pee jauna ſkolas nama. Originalstahſtis iſ ſkolotaju dſihwes no Sudrabu Eſcha. — Pafaules raſcha un patebrejumi. No Dr. phil. K. Balloſcha. — Kur? No Aſpaſijas. — Iſſi- dſets. Originalstahſtiſch no L. S. — Jo tum- ſchala nahkt. No Swahrgulu Edwards. — Speh- leſchans un ſpehlu leetinas. — Gredſentiſch. No Dofefa von Eſchendorfa. Pahrulotajs Rudolfs Blaumanis. — Dſejols „Gredſentiſch“ Raſ- mindera tulfojumā. — Stati iſ dſihwes no poru- ſchikis A. Winters. — Seemas gautas. No Ahr- dōna. — Par mahjas luſtomu ahrſeſchānu un aſpeſchānos ar wineem. No J. Wagnera. — Nah- toſchās laimets. No Aſpaſijas. — Zagadnes un nahloines ſpehla awoti. No aſſiſtenta inſcheneer- ſimifis P. Mengela. — Iſ jitu tautu raſhneezibas. No Teodora. — Roſentens liltens. Pehj, „Pycecoe Boratcebo“ no adwofata K. Walters. — Liltens. No Rudolfa Blaumana. — Laimigais. Stahſtis „Winas ſaturs ſchahds“ (ar Andrejanoffa gidmetni) no Rudolfa Blaumana. — Egrida Arnoldſon (gidmetne). — Frantſchu jaunālā litera- tura. — Par teatreem. No Dr. K. B. — Eſiſons tā zihwees iſſihginatajs. — Jauna metode laimdaru noboſchānā. — Naltsalkiba. — Seemas pufe. — „Sudrabu“ iſ mahleem. — Aparats prechſch kraſtu apgaifmoſchānas. — Ceelas. — Ceelalāis ſudraba kluzis pafauls. — Par maiſes ſlahdes ſaturu un tās tautſaimneezifio noſibmi. — Dſikalā weeta juhra. — Glettriſta piſcheta. — Ubeem jauneladejiti drebdu gabali. — Saules aptumſchofchānas breefniugās ſelas. — Wiſbagatalais Amerikas deewonams. — Muſhu bildes: Reiſtus un bagatais jaunellis. No ſofumana. — Margreeta un Marta. Iſ Oetes Hauſta no A. Liegana. — Bodenhaufen. — Paſinojumi.

„Mahjas Weefa Mehneſchraſtā“ maſſā „Mahjas Weefa“ abonenteem topā ar „Mahjas Weefi“. Wef peefubliſchānas 3 rbl. 85 ſap. par gadu, ar peefubliſchānu 3 rbl. par gadu. Teem, ſas naw „Mahjas Weefa“ abonenti: Wef peefubliſchānas 2 rbl. 60 ſap. par gadu, ar peefubliſchānu 3 rbl. par gadu.

Burtniza maſſā 30 ſap.

Apſteleſjumi un ſtudinojumi top peementi: Ernſta Plates drukatawā, Rigā, pee Petera baſnizas un ſatrā grahmatu tirgotawā.

Auſtjeenibā Dr. phil. **Arnolds Plates,** „Mahjas Weefa Mehneſchraſtā“ iſdeweid.

Pirmā Seemijas ngunsapdroſchinaschānas beebrihs, dibinata 1827 Peterburgā.

Pilnigi eemafats pamat kapitāls 4,000,000 rbl.
Reſerwes kapitāli 3,000,000 rbl.

General-agents: **R. John Hafferbergs,**
Rigā, Kungu eelā Nr. 22.

Briedinajums!

Daudſchabrtigu muſhu no godatās publikas eezeenito papiroſu ſortu, tā:

„Мушка“, „Винтъ“, „Пальмовая“ u. t. t.

paſaktaiſijumu deht mehš luhdsam zeem. patehretoju tungus pee ſcho ſortu eepirſchānas zeeſchi raudſitees us muſhu firmu un waiſis wapenu (ehrgli).

Tabakas fabrikas ſabeedriba

M. J. Bostanjoglo.

Skolas wajadsibu leetas

par kreetnako atſihſta labuma, wairumā un masumā

par lehtatām zenam dabujamas papira, raſtānu un ſihmejamu leetu pahrdotawā, konto-grahmatu un kwertu fabrikā

August Lyra.

Krahju u. aiſdewu kaſe Berga baſarā (III. linijā).

Kaſe maſſā par noquldiſumeem 5 1/2% par gadu un nem par aiſdewumeem 7-8%, pret wehrtopapi- reem 6%.

Darba laiſs:

pirmdēnās un peektdeenas no pulſten 6-9 walarā, jītās darba deenas no pulſten 7-8 walarā.

Wiſi noquldiſumi un eemafajumi ſchaj kaſē at- ſwabinatai no krona procentu nodofkeem.

Direkzija.

Rigas Kokwilnas Manufakturas Fabredriba

Strasdu muſiſchā, pee Rigas:

Noliktawa: Ekiſhriģā, Feldu (Zuhū) eelā Nr. 10.

Maſchinas (Chadwick) ſchuſamee deegi, balti un kraſtāni eke- ſchānos deegi, aſchamee deegi, wate, puſwilna un lampu dattes.

- Galda wihnu 35 ſap. par pudeli,
- Besarabijas wihnu 40 ſap. par pudeli,
- Skoplinskoje 45 ſap. par pudeli,
- portwihnu, madeira, ſcheri, muſkat, ſahlot pudeli no 65 ſap.,
- otſchifſchchemnoje 75 ſap. par ſtopu, wiſadus ſchubabus, rumu, konjaku un araku peedahwā

Karlis Jansen, wihnu tirgotawa,

Rigā, Eſchuhnu eelā Nr. 11.

Walkā Nr. 8, Waſkawas eelā Nr. 8, Walkā.

Saweeem zeem tauteeſcheem daru ſinamū, tā no 1. janwara ſch. g. ſawu weilalu eemū pahrgelhis un ſawentofis ar manu lihdschinejo ſilgal-weilalu Waſkawas eelā Nr. 8, blakus Rikera apteclai un papilidnājis ar wiſadām kolonial-material prejem, tā ſilko, ſahli, dſielſi, tapat tabaku, ſigarus, papiroſus no eezeenitafām fabrilam, tā ari ſuturu, konfetes, miltus un baſchabus ſaimneezibas peederumus. Peefolu ſaweeem piſejeem leelalā iſwehlē laipni aptalpoſchānu un lehtatās zenas.

Ar auſtjeenibu **Walkā, Joh. Blohst, Walkā.**

NB. Atſalpahrdewejeem labu pelnās kreſu lehtali.

Rigā, Kungu eelā Nr. 22, Rigā, Hafferberga namā.

Par fabrikas zenam dabujami

andekli, linu un pakulu dſijas

Rigas fabrikas noliktawā, **K. Lorch & beedr.,** Rigā, Kungu eelā Nr. 22.

Mahju jau 37 gadus tirdſneezibas un ſautſaimneezibas

dubullu italiſku genhu-ſweſchānu, tirdſneezibas koreſpondenži, reſhinus un angļu walobu.

Kurfch 3 mehneſchi, malſa 50-75 rbl. Iſmahju kreetnus grahmatweſchus. Dauds ſchecenes tirgonu eceiſch. raſtu. Iſgabwaju ari weetas. Peedahwaju pilnu penſiju par 25 r. meh. Koreſpondenže wahſiſti jeb krewiſki. tirdſneez. ſinibu ſtole- tajš ſahlot no 1888. g. Krameru eelā Nr. 4 (pee rahtuſcha).

E. Larsen'a

ſeltnu ſudraba leetu meikals

tagad atrodas:

Ceelajā Jaun-eelā Nr. 13.

J. Wehrſinſch,

Belgawas Ahrriģā, Almenu eelā Nr. 18, peedahwā wiſadus ahdū prezes leelumā un maſumā, atſalpahrdewejeem ſinamās procentus lehtali. Ari pehrt un pahrmāina neahbreetas pret gehretām ahdam.

Manā grahmatu- un biſchu-drukatawā burto-leetuwē un Latweeſchu grahmatu pahrdotawā, Rigā, pee Petera baſnizas, tā ari wiſadus jītās grahmatu pahrdotawās dabujamas ſchahdas grahmatas:

„Balfs“ idealisms.

Teodora atbilde „Balfs“.

Maſſā 15 ſap.

Latweeſchu dairakſtneeziba

1894. gadā.

No Teodora aſſtatita.

Maſſā 25 ſap.

Selta ſupris.

Sols weenā zehlēnā. Rahba wezu weelu pa balai iſſetofjet ſaralſhijis Rudolfs Blaumanis.

Maſſā 30 ſap.

Gabjejs uſ dſelſes-zepli. Mahju dſeeſmīneela F. Schiller a ſahſtu dſeema. Bahrt. P. D.

Maſſā 3 ſap.

Ganina grahmatu,

to maſintem pafareeſ R. Steerwagens. Maſſā 5 ſap.

Ernsts Plates.

Wiſas aditas leetas, paſiſtami teizma labuma, peedahwā par lehtām zenam

Borcherta un Stras'o

abſchānas eſtābde, Grehjnetu (Sinderu) eelā Nr. 13.

Wehmana parfa

ſeemas dahſis. Iſ deenas:

Konzerts.

Sahlamš pulſten 8 walarā. Goſja, eerehlinos labd. nodoflus, 35 ſap. Iſchelu grahmatinas (10 dſietes) 3 rbl.

Programas, 5 ſap. gab., dabujamas pee laſes. **Walde.**